

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 10 augusti 2015

873/2015

Lag

om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar

Utfärdad i Nådendal den 7 augusti 2015

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 kap.

Lagens centrala innehåll och tillämpningsområde

1 §

Syfte

I denna lag finns bestämmelser om lantbruksföretagares och stipendiaters rätt att få ersättning på grund av olycksfall i arbetet och på grund av yrkessjukdomar.

2 §

Lantbruksföretagare och lantbruksföretagararbete

Med *lantbruksföretagare* avses sådana gårdsbrukssidkare, fiskare och renägare som avses i 3 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), lantbruksföretagares

familjemedlem som avses i 3 och 4 § i den lagen samt personer som avses i 3 § 5 och 6 punkten i den lagen.

Med *lantbruksföretagararbete* avses arbete som nämns i 3 § i lagen om pension för lantbruksföretagare och som utförs av en lantbruksföretagare. Som lantbruksföretagararbete betraktas inte verksamhet som avses i 7 § 5 punkten i den lagen och som ska betraktas som ett särskilt företag.

Med avvikelse från 3 § i lagen om pension för lantbruksföretagare, förutsätts inte ovan i 1 och 2 mom. att gårdsbruk bedrivs på en brukningsenhet med minst fem hektar jordbruksmark.

3 §

Stipendiater och stipendiatarbete

Med *stipendiat* avses en försäkringsskyldig stipendiat enligt 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare.

Som *stipendiatarbete* betraktas sådan vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet enligt 8 a § i den lagen som stipendiaten bedriver.

RP 278/2014
ShUB 50/2014
JsUU 47/2014
AjUU 17/2014
RSv 320/2014

4 §

Övriga definitioner och hänvisningsbestämmelser

I denna lag avses med

1) *skada* påföljden av ett skadefall enligt 11 §,

2) *obligatorisk försäkring* försäkring enligt denna lag som fastställts eller förlängts enligt 5 § 1 och 2 mom.,

3) *skadad* den som har råkat ut för ett skadefall enligt 11 §,

4) *EU:s förordningar om social trygghet* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen,

5) *tredjestat* en stat på vilken EU:s förordningar om social trygghet och sådana överenskommelser om social trygghet som innehåller bestämmelser om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar och som är bindande för Finland inte tillämpas på,

6) *ålderspension* ålderspension enligt de lagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), ålderspension enligt den tidigare lagstiftning som avses i 1 § 2 mom. i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006), ålderspension enligt folkpensionslagen (568/2007) och motsvarande pensioner som betalas från utlandet,

7) *sjukpension* full invalidpension som beviljats tills vidare enligt de lagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare, sjukpension som beviljats tills vidare enligt folkpensionslagen, full invalidpension enligt den tidigare lagstiftning som avses i 1 § 2 mom. i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare, invaliditetspension enligt den tidigare lagstiftning som avses i 1 § 3 mom. i lagen om införande av folkpensionslagen (569/2007) och motsvarande pensioner som betalas från utlandet samt sådant avträdelsetöd enligt 24 § 2 mom. i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare som ska beaktas som pension enligt 92 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

Det som denna lag föreskriver om sjukpension tillämpas även på i lag föreskriven tills vidare beviljad olycksfallspension och ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen (279/1959) samt motsvarande pensioner som betalas från utlandet.

Det som denna lag föreskriver om en medlemsstat i Europeiska unionen ska också tillämpas på en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och på Schweiz.

Det som lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) föreskriver om arbetstagare eller skadade tillämpas på lantbruksföretagare och stipendiater till den del som det i denna lag hänvisas till den lag som nämns ovan.

Det som lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskriver om försäkringsanstalter tillämpas till den del som det i denna lag hänvisas till den lag som nämns ovan på lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Det som lagen om pension för lantbruksföretagare föreskriver om arbetspensionsförsäkringsavgift tillämpas till den del som det i denna lag hänvisas till den lag som nämns ovan på försäkringspremie enligt denna lag, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

5 §

Försäkringsskyldighet

För lantbruksföretagare för vilka fastställs en försäkring enligt 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare ska samtidigt för samma tid och för samma lantbruksföretagararbete fastställas även en försäkring enligt denna lag.

För stipendiater för vilka fastställs en försäkring enligt 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare ska samtidigt för samma tid och för samma stipendiatarbete fastställas även en försäkring enligt denna lag. På motsvarande sätt fortsätts en försäkring enligt denna lag för en sådan stipendiat vars försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare efter ett avbrott fortsätts i enlighet med 10 c § 2 mom. i den lagen. Om giltighetstiden för en stipendiats försäkring enligt

lagen om pension för lantbruksföretagare ändras till följd av ett förenande enligt 10 d § i den lagen ska också giltighetstiden för en försäkring enligt denna lag ändras på motsvarande sätt.

Om en arbetspensionsförsäkring som avses i 1 eller 2 mom. upphör eller dess giltighet avbryts, upphör eller avbryts även en försäkring enligt denna lag.

6 §

Frivilligt skydd för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom

Skydd för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom enligt denna lag kan genom en frivillig försäkring även utsträckas till annat än sådant lantbruksföretagararbete med stöd av vilket lantbruksföretagaren är skyldig att teckna en sådan försäkring som avses i 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare, enligt vad som föreskrivs i avdelning VI i denna lag.

7 §

Olycksfallsskydd för fritiden

Till en sådan försäkring som avses i 5 och 6 § kan genom en frivillig försäkring fogas skydd för olycksfall på fritiden enligt vad som föreskrivs i avdelning VI.

8 §

Företräde för ersättningar och deras förhållande till övriga förmåner

Den rätt till en ersättning eller förmån som den skadade har med stöd av någon annan lag minskar inte den ersättning som han eller hon får enligt denna lag, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Ersättningar som är baserade på försäkringar enligt denna lag beaktas när ersättningar som föreskrivs i någon annan lag bestäms, på samma sätt som ersättningar enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i någon annan lag.

9 §

Territoriellt tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på en sådan lantbruksföretagare och stipendiat på vilken tillämpas finsk lagstiftning med stöd av bestämmelserna om territoriellt tillämpningsområde i lagen om pension för lantbruksföretagare.

10 §

Verkställighet

De uppgifter som hör till verkställigheten av denna lag ska skötas av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt, vars uppgifter sköts av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare.

AVDELNING II

SKADEFALL SOM SKA ERSÄTTAS

2 kap.

Allmänna bestämmelser

11 §

Skadefall som ska ersättas

Olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar ska ersättas som *skadefall* enligt denna lag så som föreskrivs nedan.

Med *skadedag* avses den dag när ett olycksfall i arbetet inträffar och den dag då en yrkessjukdom enligt 31 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar debuterar.

12 §

Ersättningskyldighet och försäkring

Ersättning för ett skadefall förutsätter att skadefallet har drabbat

1) en lantbruksföretagare som avses i 3 § 1—4 eller 6 punkten i lagen om pension för lantbruksföretagare under en tid för vilken han eller hon är skyldig att teckna försäkring enligt 10 § i den lagen eller en stipendiat som

avses i 8 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare under en tid för vilken han eller hon är skyldig att teckna försäkring enligt 10 a § i den lagen,

2) en lantbruksföretagare som avses i 3 § 5 punkten i lagen om pension för lantbruksföretagare under en tid för vilken han eller hon är skyldig att teckna försäkring och för vilken han eller hon har en gällande försäkring enligt 10 § i den lagen eller har lämnat in en ansökan för att få den,

3) en person som avses i 1 och 2 punkten under en tid under vilken lantbruksföretagararbetet eller stipendiatarbetet ännu inte har fortgått utan avbrott minst fyra månader efter det att han eller hon fyllt 18 år, eller

4) en person som avses i 1 eller 2 punkten och som blir arbetsoförmögen så att han eller hon har rätt till invalidpension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare och som med anledning av sin arbetsoförmåga inte längre är försäkringsskyldig, om skadefallet inträffade innan det gått 30 dagar från det att han eller hon fick del av pensionsanstaltens eller besvärinstansens beslut om beviljandet av pension; om det inte visas något annat, anses personen ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den dag då beslutet postades under den adress som han eller hon har uppgett.

Om lantbruksföretagaren eller stipendiaten när yrkessjukdomen debuterar inte längre är kvar i det arbete som kan ha orsakat yrkessjukdomen och ersättningsskyldigheten med stöd av 32 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar bestäms på grundval av lantbruksföretagararbetet eller stipendiatarbetet, förutsätter ersättning för skadefallet med avvikelse från 1 mom. att lantbruksföretagaren eller stipendiaten har uppfyllt de förutsättningar som avses i 1 mom. i ett arbete som bestämmer ersättningsskyldigheten.

13 §

Bedömning av medicinskt orsakssamband

En förutsättning för att ersättning ska betalas för ett skadefall är att det finns ett sannolikt medicinskt orsakssamband mellan skadefallet och skadan eller sjukdomen, om inte något annat föreskrivs nedan. När det medi-

cinska orsakssambandet bedöms ska i synnerhet medicinska fynd och observationer, sättet på vilket skadan uppkom och tidigare skador och sjukdomar beaktas.

3 kap.

Bestämmelser om olycksfall

14 §

Olycksfall

Med olycksfall avses en plötslig, oförutsedd händelse som orsakas av en yttre faktor och leder till en skada eller en sjukdom hos en lantbruksföretagare eller en stipendiat.

15 §

Andra skador och sjukdomar som ska anses vara orsakade av ett olycksfall

Det som föreskrivs om olycksfall ska också tillämpas på andra skador och sjukdomar orsakade av olycksfall som räknas upp i 18 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

16 §

Väsentligt förvärrande av skada eller sjukdom till följd av olycksfall

Till följd av olycksfall ersätts även väsentligt förvärrande av andra skador eller sjukdomar än de som avses i denna lag, med iakttagande av vad som föreskrivs i 19 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar om ersättning av väsentligt förvärrande av skada eller sjukdom till följd av olycksfall.

4 kap.

Bestämmelser om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet

17 §

Lantbruksföretagares olycksfall i arbetet

Med lantbruksföretagares olycksfall i arbetet avses ett olycksfall som drabbat en lant-

bruksföretagare i lantbruksföretagararbete, på eller utanför ett område som hör till den plats där lantbruksföretagaren utför sitt arbete enligt vad som föreskrivs i 18—22 §.

18 §

Olycksfall i samband med att lantbruksföretagararbetet utförs

Ett olycksfall anses ha inträffat i lantbruksföretagararbetet om en lantbruksföretagare råkar ut för ett olycksfall i samband med arbete.

Med arbete jämställs också resande som följer av arbetsuppgiften. Även mindre avvikelser från färdrutten enligt 20 § 1 punkten anses ingå i resandet.

19 §

Olycksfall på ett område som hör till den plats där lantbruksföretagararbetet utförs

Ett olycksfall som i något annat sammanhang än i samband med arbetet inträffat på ett område som hör till den plats där lantbruksföretagararbetet utförs ska betraktas som ett olycksfall i arbetet, om det har inträffat i verksamhet som vanligen hänförs till vistelse på den plats där arbetet utförs.

Till ett område som hör till den plats där arbetet utförs enligt 1 mom. hör ett område där lantbruksföretagaren utför sin lantbruksföretagarverksamhet och sina arbetsuppgifter. I området ingår dock inte lantbruksföretagarens bostad eller andra områden som företagaren huvudsakligen använder för privat bruk.

20 §

Olycksfall utanför ett område som hör till den plats där lantbruksföretagararbetet utförs

Ett olycksfall som drabbat en lantbruksföretagare utanför ett område som hör till den plats där lantbruksföretagararbetet utförs ska betraktas som olycksfall i arbetet, när det har inträffat i verksamhet som vanligen hänförs till följande omständigheter:

- 1) sedvanlig resa mellan bostaden och ar-

betsplatsen, som beror på lantbruksföretagararbete och där det också anses ingå mindre avvikelser från färdrutten till följd av barn-dagvård eller besök i en matvaruaffär eller av någon annan med dem jämförbar orsak,

- 2) sedvanlig mat- eller rekreationspaus i samband med arbete och i närheten av ett område som hör till den plats där arbetet utförs.

21 §

Lantbruksföretagares olycksfall under särskilda omständigheter

Som lantbruksföretagares olycksfall i arbetet betraktas också ett olycksfall som inte ska ersättas med stöd av 18 eller 19 § och som drabbat en lantbruksföretagare

- 1) i verksamhet som ingår i en utbildning i anslutning till lantbruksföretagararbetet,

- 2) i verksamhet som ingår i rekreation i anslutning till lantbruksföretagararbetet eller en sådan utbildning som avses i 1 punkten,

- 3) i sådan verksamhet för att upprätthålla arbetsförmågan som överensstämmer med god företagshälsovårdspraxis och som i samarbete med företagshälsovården ordnats för lantbruksföretagare i enlighet med lagen om företagshälsovård (1383/2001),

- 4) i verksamhet som ingår i ett besök på en mottagning inom hälso- och sjukvården, när en skada som avses i denna lag eller misstanke om en sådan skada är orsak till besöket,

- 5) i verksamhet som ingår i ett besök på en mottagning inom hälso- och sjukvården, när akut insjuknande under arbetsdagen, företagshälsovård enligt 12 § i lagen om företagshälsovård eller en förpliktelse på grund av lantbruksföretagararbetet är orsak till besöket,

- 6) under resan till och från bostaden eller den plats där arbetet utförs till och från en utbildning eller en verksamhet som avses i 1—5 punkten enligt vad som föreskrivs i 20 § 1 punkten, eller

- 7) när lantbruksföretagaren på grund av sitt arbete är inkvarterad under förhållanden som utgör en exceptionell olycksfallsrisk, om olycksfallet har berott på en orsak som har samband med dessa förhållanden.

Som olycksfall i arbetet betraktas dock inte

en patientskada enligt patientskadelagen (585/1986), om skadan har inträffat vid undersökning eller behandling enligt 1 mom. 5 punkten.

22 §

Lantbruksföretagares olycksfall i arbete som utförs någon annanstans än på en sådan plats som arbetsuppgiften kräver

Det som i 19 och 20 § föreskrivs om ersättning för olycksfall på ett område som hör till den plats där arbetet utförs, på resa mellan bostaden och arbetsplatsen och under mat- och rekreationspauser tillämpas inte, när en lantbruksföretagare arbetar någon annanstans än på en sådan plats som arbetsuppgiften kräver.

5 kap.

Bestämmelser om stipendiaters olycksfall i arbetet

23 §

Stipendiaters olycksfall i arbetet

Med stipendiaters olycksfall i arbetet avses ett olycksfall som drabbat en stipendiat i stipendiatarbetet, på eller utanför ett område som hör till den plats där stipendiaten utför sitt arbete enligt vad som föreskrivs i 24—28 §.

24 §

Olycksfall i samband med att stipendiatarbetet utförs

Ett olycksfall anses ha inträffat i stipendiatarbetet om en stipendiat råkar ut för ett olycksfall i samband med arbete.

Med arbete jämställs också resande som följer av arbetsuppgiften. Även mindre avvikelser från färdrutten enligt 26 § 1 punkten anses ingå i resandet.

25 §

Olycksfall på ett område som hör till den plats där stipendiatarbetet utförs

Ett olycksfall som i något annat samman-

hang än i samband med arbetet inträffat på ett område som hör till den plats där stipendiatarbetet utförs ska betraktas som ett olycksfall i arbetet, om det har inträffat i verksamhet som vanligen hänför sig till vistelse på den plats där arbetet utförs.

Till ett område som hör till den plats där arbetet utförs enligt 1 mom. hör ett område där stipendiaten utför sitt stipendiatarbete och sina arbetsuppgifter. I området ingår dock inte stipendiats bostad eller andra områden som stipendiaten huvudsakligen använder för privat bruk.

26 §

Olycksfall utanför ett område som hör till den plats där stipendiatarbetet utförs

Ett olycksfall som drabbat en stipendiat utanför ett område som hör till den plats där stipendiatarbetet utförs ska betraktas som olycksfall i arbetet, när det har inträffat i verksamhet som vanligen hänför sig till följande omständigheter:

1) sedvanlig resa mellan bostaden och arbetsplatsen, som beror på stipendiatarbete och där det också anses ingå mindre avvikelser från färdrutten till följd av barndagvård eller besök i en matvaruaffär eller av någon annan med dem jämfällbar orsak,

2) sedvanlig mat- eller rekreationspaus i samband med arbete och i närheten av ett område som hör till den plats där arbetet utförs.

27 §

Stipendiaters olycksfall under särskilda omständigheter

Som stipendiaters olycksfall i arbetet betraktas också ett olycksfall som inte ska ersättas med stöd av 24 eller 25 § och som drabbat en stipendiat

1) i verksamhet som ingår i en utbildning i anslutning till stipendiatarbetet,

2) i verksamhet som ingår i rekreation i anslutning till stipendiatarbetet eller en sådan utbildning som avses i 1 punkten,

3) i verksamhet som ingår i ett besök på en mottagning inom hälso- och sjukvården, när

en skada som avses i denna lag eller misstanke om en sådan skada är orsak till besöket,

4) i verksamhet som ingår i ett besök på en mottagning inom hälso- och sjukvården, när akut insjuknande under arbetsdagen eller en förpliktelse på grund av stipendiatarbetet är orsak till besöket,

5) under resan till och från bostaden eller den plats där arbetet utförs till och från en utbildning eller en verksamhet som avses i 1—4 punkten enligt vad som föreskrivs i 26 § 1 punkten, eller

6) när stipendiaten på grund av sitt arbete är inkvarterad under förhållanden som utgör en exceptionell olycksfallsrisk, om olycksfallet har berott på en orsak som har samband med dessa förhållanden.

Som olycksfall i arbetet betraktas dock inte en patientskada enligt patientskadelagen, om skadan har inträffat vid undersökning eller behandling enligt 1 mom. 4 punkten.

28 §

Stipendiaters olycksfall i bostaden och i arbete som utförs någon annanstans än på en sådan plats som arbetsuppgiften kräver

Det som i 25 och 26 § föreskrivs om ersättning för olycksfall på ett område som hör till den plats där arbetet utförs, på resa mellan bostaden och arbetsplatsen och under en mat- eller rekreationspaus tillämpas inte, när en stipendiat utför sitt arbete i sin bostad eller arbetar någon annanstans än på en sådan plats som arbetsuppgiften kräver.

6 kap.

Bestämmelser om yrkessjukdomar

29 §

Yrkessjukdom

Med *yrkessjukdom* avses en sjukdom som sannolikt huvudsakligen har orsakats av

1) att en lantbruksföretagare exponerats för en fysikalisk, kemisk eller biologisk agens i arbete som avses i 18 §, på ett område som hör till den plats där arbetet utförs och som avses i 19 § eller i utbildning som avses i 21 § 1 mom. 1 punkten; om det är fråga om arbete

som en lantbruksföretagare utfört i sin bostad eller ett arbete som avses i 22 §, krävs det att exponeringen ska bero på lantbruksföretagarens arbetsuppgifter,

2) att en stipendiat exponerats för en fysikalisk, kemisk eller biologisk agens i arbete som avses i 24 §, på ett område som hör till den plats där arbetet utförs och som avses i 25 § eller i utbildning som avses i 27 § 1 mom. 1 punkten; om det är fråga om ett arbete som avses i 28 §, krävs det att exponeringen ska bero på stipendiats arbetsuppgifter.

För att en sjukdom ska diagnostiseras som yrkessjukdom krävs det en medicinsk undersökning, där det finns tillgång till tillräckligt mycket information om lantbruksföretagarens eller stipendiats arbetsförhållanden och exponeringen i arbetet.

På yrkessjukdomar enligt denna lag tillämpas även vad som i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

1) i 27 § föreskrivs om en förteckning över yrkessjukdomar och om ersättning av de sjukdomar som nämns i förteckningen över yrkessjukdomar som yrkessjukdomar,

2) i 31 § föreskrivs om tidpunkten då en yrkessjukdom debuterar,

3) i 32 § föreskrivs om bestämmandet av ersättningsskyldighet vid yrkessjukdomar.

30 §

Tendinit i övre extremiteten och epikondylit i överarmen som ersätts som yrkessjukdom

Trots vad som föreskrivs i 29 § 1 mom. ersätts tendinit i fingrarna, handlederna och underarmarna och epikondylit i överarmen, med iakttagande av vad som i 28 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om tendinit i övre extremiteten och epikondylit i överarmen som ersätts som yrkessjukdom.

31 §

Karpaltunnelsyndrom som ersätts som yrkessjukdom

Trots vad som föreskrivs i 29 § 1 mom. ersätts karpaltunnelsyndrom, med iaktta-

gande av vad som i 29 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om karpaltunnelsyndrom som ersätts som yrkessjukdom.

32 §

Väsentligt förvärrande av annan arbetsrelaterad skada eller sjukdom

Också väsentligt förvärrande av någon annan skada eller sjukdom än en sådan som avses i denna lag ersätts som yrkessjukdom, om förvärrandet sannolikt huvudsakligen beror på att lantbruksföretagaren eller stipendiaten har exponerats för en fysikalisk, kemisk eller biologisk agens enligt vad som föreskrivs i 29—31 §. En förutsättning är att agensen är densamma som den som orsakat en sådan annan skada eller sjukdom som avses ovan. Ersättning betalas för den tid som skadan eller sjukdomen har förvärrats väsentligt.

7 kap.

Ömhet orsakad av arbetsrörelse, misshandel samt annan avsiktlig gärning som någon annan utför samt psykisk chockreaktion

33 §

Ömhet orsakad av arbetsrörelse

Det som föreskrivs om olycksfall i arbetet ska också tillämpas på plötslig ömhet i muskler eller senor, som har uppkommit utan olycksfall när lantbruksföretagaren eller stipendiaten utfört enskilda påfrestande arbetsrörelser i arbete enligt 18 eller 24 § (*ömhet orsakad av arbetsrörelse*). Ersättning betalas tills ömheten har försvunnit, dock i högst sex veckor räknat från tidpunkten när ömheten uppstod. Ersättning betalas inte om ömheten beror på en tidigare skada eller sjukdom eller på en vävnadsskada som kan uppstå enbart genom ett olycksfall.

34 §

Skada till följd av misshandel eller annan avsiktlig gärning som någon annan utför

En skada hos en lantbruksföretagare eller en stipendiat till följd av misshandel eller en annan avsiktlig gärning som utförs av en annan person ersätts trots det som föreskrivs i 18—28 § och i 3 mom. i denna paragraf, om orsaken till gärningen är en arbetsuppgift som sköts av den skadade.

En skada till följd av misshandel eller en annan avsiktlig gärning som utförs av en annan person ersätts inte med stöd av denna lag, om den huvudsakliga orsaken till gärningen är en omständighet som har samband med den skadades familjerelationer eller privatliv i övrigt.

En skada till följd av misshandel eller en annan avsiktlig gärning som utförs av en annan person ersätts inte med stöd av denna lag, om den skadade lantbruksföretagaren har drabbats i verksamhet som avses 20 § 2 punkten eller 21 § 2—7 punkten eller stipendiaten i verksamhet som avses i 26 § 2 punkten eller 27 § 1 mom. 2—6 punkten.

35 §

Psykisk chockreaktion till följd av olycksfall i arbetet

Den skadade får ersättning för psykisk chockreaktion till följd av ett olycksfall i arbetet under de förutsättningar som anges i denna paragraf och i 35 § 1 och 2 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

För att ersättning ska betalas för psykisk chockreaktion krävs det också att den skadade har varit direkt delaktig i en händelse som avses i 35 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar och att händelsen har ett nära och sakligt samband med förhållanden enligt 18—28 § i denna lag.

Vid en psykisk chockreaktion betalas dock inte någon ersättning, om lantbruksföretagaren har drabbats i verksamhet som avses 20 § 2 punkten eller 21 § 1 mom. 2—6 punkten eller stipendiaten i verksamhet som avses i 26

§ 2 punkten eller 27 § 1 mom. 2—5 punkten, och det inte är fråga om en avsiktlig skada som orsakas av någon annan enligt i 34 § 1 mom. och som en arbetsuppgift som sköts av den skadade gett upphov till.

AVDELNING III

FÖRMÅNER

8 kap.

Ersättning för sjukvård

36 §

Ersättning för sjukvårdskostnader och sjukvård som ersätts

Sjukvård ersätts med iakttagande av vad som i 36 och 37 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om ersättning för sjukvårdskostnader och sjukvård som ersätts.

Bestämmelser om rätten att få sjukvård och skyldigheten att ordna sjukvård finns annanstans i lag.

37 §

Undersökningskostnader som ersätts

Kostnader för behövliga läkarbesök för att utreda en skada och för undersökningar som läkaren utför och ordinerar ska ersättas även om det inte är fråga om en skada som ska ersättas enligt denna lag. Dessutom ersätts behövliga kostnader för att inhämta de uppgifter om arbetsförhållandena som behövs för att utreda huruvida lantbruksföretagarens eller stipendiatens sjukdom är arbetsrelaterad. Det som föreskrivs i 36 och 37 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar ska tillämpas på läkarbesök och på undersökningar som läkaren utför och ordinerar.

38 §

Ersättning för sjukvård inom den offentliga hälso- och sjukvården

När det gäller ersättning för sjukvård inom den offentliga hälso- och sjukvården iaktas

vad som i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

1) i 39 § föreskrivs om ersättning till den skadade för sjukvårdskostnader,

2) i 40 och 41 § föreskrivs om kommunens och samkommunens rätt till fullkostnadsavgift och om anmälningsplikt för en verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården, och

3) i 42 § föreskrivs om försäkringsanstaltens rätt att hänvisa den skadade till en vård-enhet.

39 §

Ersättning för sjukvård inom den privata hälso- och sjukvården

När det gäller ersättning för sjukvård inom den privata hälso- och sjukvården iaktas vad som i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

1) i 43 § föreskrivs om ersättning för kostnader för sjukvård inom den privata hälso- och sjukvården,

2) i 44 § föreskrivs om ersättning för kostnader för sjukvård som ges utan betalningsförbindelse, och

3) i 45 § föreskrivs om ersättning för kostnader för sjukvård som kräver betalningsförbindelse.

40 §

Ersättning för sjukvård i utlandet

På ersättning för kostnader för sjukvård som ges i en annan stat inom Europeiska unionen tillämpas vad som föreskrivs i 36 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar och i EU:s förordningar om social trygghet.

Den skadade får ersättning för kostnader för sjukvård som har getts i en tredjestat med iakttagande av vad som föreskrivs i 47 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

41 §

Ersättning för inkomstbortfall under undersökningstid

Lantbruksföretagare och stipendiater får

enligt 2 mom. ersättning för inkomstbortfall för den tid som en undersökning enligt 37 § och arbetsoförmåga till följd av den pågår, dock högst för sju dagar.

Som ersättning för inkomstbortfall betalas för varje dag ett belopp som utgör 1/360 av lantbruksföretagarens eller stipendiatens årsarbetsinkomst i enlighet med 61 § eller av en årsarbetsinkomst enligt 117 eller 126 § på skadedagen enligt en frivillig försäkring enligt denna lag, om undersökningen och arbetsoförmågan till följd av den inklusive resorna tur och retur varar över tio timmar. Om undersökningen och arbetsoförmågan till följd av den inklusive resorna tur och retur inte varar över tio timmar, men dock över sex timmar, betalas som ersättning för inkomstbortfall ett belopp som utgör 1/720 av lantbruksföretagarens eller stipendiatens årsarbetsinkomst i enlighet med 61 § eller av en årsarbetsinkomst enligt 117 eller 126 § på skadedagen enligt en frivillig försäkring enligt denna lag. Ersättning för inkomstbortfall betalas inte, om undersökningen och arbetsoförmågan till följd av den inklusive resorna tur och retur inte överskrider sex timmar.

På sådan ersättning för inkomstbortfall som avses i denna paragraf tillämpas inte vad som i 62—66 § föreskrivs om årsarbetsinkomst. När denna paragraf tillämpas anses med avvikelse från 11 § skadedagen vara den dag under vilken den undersökning som avses i 1 mom. har inletts.

Ersättningen enligt 1 mom. ska dras av från ersättningen för inkomstbortfall, om skadan senare visar sig vara ersättningsgill och den skadade får ersättning för inkomstbortfall enligt 10 kap. för den tid som avses i 1 mom.

9 kap.

Övriga kostnadsersättningar

42 §

Ersättning för rese- och inkvarteringskostnader

Den skadade får ersättning för rese- och inkvarteringskostnader med iakttagande av vad som i 50 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om ersättning för rese- och inkvarteringskostnader.

43 §

Vårdbidrag

Den skadade får vårdbidrag med iakttagande av vad som i 51 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om vårdbidrag.

44 §

Klädtillägg

Den skadade får klädtillägg med iakttagande av vad som i 52 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om klädtillägg.

45 §

Ersättning för extra kostnader för hemvård

Den skadade får ersättning för extra kostnader för hemvård med iakttagande av vad som i 53 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om ersättning för extra kostnader för hemvård.

46 §

Ersättning för vissa föremål som varit i personligt bruk

Den skadade får ersättning för vissa föremål som varit i personligt bruk med iakttagande av vad som föreskrivs i 54 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

10 kap.

Ersättning för inkomstbortfall och för bestående men

Allmänna bestämmelser

47 §

Ersättning för inkomstbortfall

Som ersättning för inkomstbortfall enligt

denna lag betalas dagpenning, olycksfalls-pension och rehabiliteringspenning.

Dagpenning

48 §

Rätt att få dagpenning

Den skadade har rätt att få dagpenning under ett år från och med skadedagen, om han eller hon på grund av skadan är helt eller delvis oförmögen att arbeta.

Den skadade har dock inte rätt att få dagpenning, om hans eller hennes förmåga att arbeta är nedsatt med mindre än 10 procent.

Dagpenning betalas för varje kalenderdag med undantag för den dag då skadan uppkom. Dagpenning betalas dock inte, om den skadade inte har varit helt eller delvis oförmögen att arbeta minst tre dagar i följd med undantag för den dag då skadan inträffade.

Om en yrkessjukdom debuterar under den tid som den skadade får ålders- eller sjukpen-sion och exponeringen skedde före pensioneringen, bedöms rätten att få dagpenning på grundval av hans eller hennes sista arbete före pensioneringen. I sådana fall grundar sig beloppet av dagpenningen, med avvikelse från 50 § 1 mom. för hela arbetsinkomsten, på den årsarbetsinkomst som bestäms på basis av 62 §.

49 §

Dagpenning på grundval av partiell arbets-förmåga

Om den skadade är partiellt oförmögen att arbeta, är dagpenningen den proportionella andel av dagpenningen till fullt belopp enligt 50 och 51 § som motsvarar nedsättningen i arbetsförmågan, om ingenting annat följer av 58 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar. Den proportionella andelen av nedsättningen i arbetsförmågan avrundas till närmaste fem procent.

Nedsättningen i arbetsförmågan ska bedömas utifrån de begränsningar skadan eller sjukdomen orsakar lantbruksföretagarens eller stipendiatens arbete. Nedsättningen i arbetsförmågan i ett arbete som utförts i anställningsförhållande vid sidan om lantbruks-

företagarens eller stipendiatens arbete ska bestämmas utifrån en utredning av orsakssambandet mellan de minskade förvärvsinkomsterna för den skadades arbete och skadefallet.

50 §

Hur dagpenningen bestäms

Dagpenningen ska grunda sig på årsarbetsinkomsten. Dagpenningen är 1/360 av den skadades årsarbetsinkomst enligt 61—66 §. Om den skadade på skadedagen hade ett anställningsförhållande eller om han eller hon vid sidan om anställningsförhållandet också utförde försäkrat företagarbete enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, bestäms dagpenningen dock i fråga om dessa inkomster under högst 28 dagar räknat från skadedagen, med undantag för den dagen, enligt vad som föreskrivs i 58 och 81 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Visar en lantbruksföretagare och en anhörig till honom eller henne att det i de omständigheter som inverkar på arbetsinkomsterna av brukningsenheten och som avses i 16 eller 17 § i lagen om pension för lantbruksföretagare under året innan skadefallet inträffade har skett en förändring som skulle höja lantbruksföretagarens arbetsinkomst enligt den lagen och har lantbruksföretagaren, om han eller hon alltjämt ska försäkras, ansökt om justering av arbetsinkomsten, ska denna förändring beaktas när årsarbetsinkomsten fastställs. När förändringen grundar sig på brukningsenhetens lönsamhet, som avses i 16 § 4 mom. i den lagen, kan även en tidigare förändring beaktas, om detta är skäligt med hänsyn till förhållandena. Den höjda årsarbetsinkomst som avses i detta moment används emellertid vid bestämmande av dagpenning endast till den del dagpenning beviljas för den tid som börjar fyra månader efter det skadefallet inträffade.

För den höjning som avses i 2 mom. ska det lämnas in en utredning om de förändringar som inträffat i lantbruksföretagarverksamhetens art, omfattning eller form eller i lantbruksföretagarens arbetsinsats. Såsom utredning kan också lämnas in uppgifter om arbetsinkomsten ur lantbruksföretagarens

bokföring eller ur de anteckningar som förs för beskattningen.

51 §

Minimibelopp för dagpenningen

Dagpenningen ska betalas beräknad enligt minimibeloppet av årsarbetsinkomsten, om beloppet av full dagpenning enligt 50 § är mindre än det vore beräknat på grundval av minimibeloppet av årsarbetsinkomsten enligt 66 §. Dagpenningen höjs dock inte, om den skadade vid tidpunkten för skadefallet fick ålderspension eller sjukpension, utom i de fall som avses i 48 § 4 mom.

52 §

Minskad dagpenning på grundval av den skadades medverkan

Dagpenningen minskas på grundval av den skadades medverkan med iakttagande av vad som föreskrivs i 61 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

53 §

Avdrag för löntagarpremier som görs på dagpenningen

Till den del dagpenningen eller rehabiliteringspenning som betalas ut till ett lika stort belopp grundar sig på inkomsterna från ett anställningsförhållande, tillämpas på dagpenningen det som i 62 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om avdrag för löntagarpremier som görs på dagpenningen.

Olycksfallspension

54 §

Rätt att få olycksfallspension

Den skadade har rätt att få olycksfallspension från och med årsdagen för skadedagen, om arbetsförmågan kan bedömas vara nedsatt med minst 10 procent på grund av skadan.

Vid bedömningen av nedsättningen i arbetsförmågan beaktas den skadades återstå-

ende förmåga att skaffa förvärvsinkomster genom ett sådant tillgängligt arbete som den skadade skäligen kan förutsättas utföra. Då beaktas den skadades utbildning, tidigare verksamhet, ålder och bostadsort och andra därmed jämförbara omständigheter.

Nedsättningen i arbetsförmågan bestäms utifrån en utredning av orsakssambandet mellan de minskade förvärvsinkomsterna och skadefallet. När arbetsinkomsterna efter skadefallet jämförs med den skadades årsarbetsinkomst, ska årsarbetsinkomsten justeras till nivån för jämförelsetidpunkten med den lönekoeficient som anges i 96 § i lagen om pension för arbetstagare.

När nedsättningen i en lantbruksföretagares arbetsförmåga bedöms ska, utöver vad som föreskrivs i 2 och 3 mom., beaktas den arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare som gäller efter skadefallet. Om det bedöms att lantbruksföretagarens arbetsförmåga är nedsatt i lantbruksföretagararbetet och arbetsinkomsten inte har sänkts efter skadefallet, har han eller hon inte rätt att få olycksfallspension som beviljas tills vidare.

55 §

Olycksfallspension på grundval av partiell arbetsförmåga

Om den skadades arbetsförmåga är delvis nedsatt, är olycksfallspensionen en så stor proportionell andel av pensionsbeloppet enligt 57 § som motsvarar den nedsatta arbetsförmågan. Den proportionella andelen av den nedsatta arbetsförmågan avrundas till närmaste fem procent.

56 §

Olycksfallspension för viss tid eller tills vidare

Olycksfallspension beviljas antingen för viss tid enligt vad som föreskrivs i 94 § eller tills vidare. Olycksfallspension kan inte beviljas tills vidare förrän behovet av och möjligheterna till rehabilitering har utretts.

57 §

Olycksfallspensionens belopp och engångsförhöjning

Olycksfallspensionens årliga maximibelopp är 85 procent av årsarbetsinkomsten enligt 61—66 § till dess att den skadade har fyllt 65 år. Därefter är den 70 procent av årsarbetsinkomsten, dock så att en engångsförhöjning av pensionen görs på det sätt som föreskrivs i 67 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Olycksfallspensionen justeras varje kalenderår med det arbetspensionsindex som avses i 98 § i lagen om pension för arbetstagare.

58 §

Rätt till olycksfallspension på grundval av ett skadefall som inträffat under tid med ålderspension

Har en ålderspension börjat efter det att den skadade har fyllt 63 år och har skadefallet inträffat i arbete som den skadade utförde under pensioneringen, upphör rätten att få olycksfallspension när det har gått tre år efter skadedagen eller när den skadade före det har fyllt 68 år.

Rehabiliteringspenning

59 §

Rehabiliteringspenning

Den skadade har rätt att få rehabiliteringspenning för den tid som en yrkesinriktad rehabilitering enligt 69 § 1 mom. pågår. Den skadade har inte rätt att få dagpenning eller olycksfallspension under samma tid.

Rehabiliteringspenningen är under ett år räknat från och med skadedagen lika stor som dagpenningen till fullt belopp oberoende av om arbetsförmågan är nedsatt eller inte. Därefter är den lika stor som olycksfallspension till fullt belopp oberoende av om arbetsförmågan är nedsatt eller inte. Om rehabiliteringen dock inte hindrar att den skadade utför lämpligt förvärvsarbete, bestäms rehabiliteringspenningen enligt 48 och 49 § eller 54 och 55 §.

Rehabiliteringspenningen betalas till det belopp som anges i 2 mom. också under ledigheter som ingår i undervisningsprogrammet för utbildning enligt 89 § 3 mom. 4 punkten i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Ersättning till studerande för inkomstbortfall vid hinder i studierna

60 §

Hinder för en studerande att studera på heltid

När en person som studerar på heltid råkar ut för ett skadefall, ska dagpenning eller olycksfallspension efter den tid som föreskrivs i 58 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar betalas enligt full arbetsförmåga, om skadan är ett huvudsakligt hinder för att studera. Som dagpenning eller olycksfallspension betalas hälften av ersättningen för inkomstbortfall vid full arbetsförmåga, om skadan begränsar studierna avsevärt.

Bortfall av arbetsinkomst under studietiden ersätts inte särskilt, om dagpenning eller olycksfallspension betalas med stöd av 1 mom.

Hur årsarbetsinkomst bestäms

61 §

Lantbruksföretagares och stipendiaters årsarbetsinkomst

Som en lantbruksföretagares årsarbetsinkomst betraktas hans eller hennes årliga arbetsinkomst av lantbruksföretagararbetet, fastställd enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, eller det sammanlagda beloppet av de årliga arbetsinkomsterna vid tidpunkten för skadefallet. Som en stipendiats årsarbetsinkomst betraktas hans eller hennes årliga arbetsinkomst av stipendiatarbetet, fastställd enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, eller det sammanlagda beloppet av de årliga arbetsinkomsterna vid tidpunkten för skadefallet.

Som årsarbetsinkomst för en lantbruksföretagare eller en stipendiat som är skyldig att

teckna en försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare vid tidpunkten för skadefallet, men som inte har en giltig försäkring när skadefallet inträffar eller som när skadefallet inträffar har väckt ett ärende enligt lagen om pension för lantbruksföretagare för justering av arbetsinkomsten eller vars i 1 mom. avsedda årliga arbetsinkomster justeras till följd av ett förenande enligt 10 d § i den lagen, betraktas den årliga arbetsinkomst som ska fastställas enligt lagen om pension för lantbruksföretagare för tidpunkten för skadefallet eller arbetsinkomsternas sammanlagda belopp.

Lantbruksföretagares eller stipendiaters årsarbetsinkomst enligt 12 § 1 mom. 3 eller 4 punkten bestäms enligt lagen om pension för lantbruksföretagare med iakttagande av grunderna för fastställande eller justering av arbetsinkomsten.

På en lantbruksföretagares årsarbetsinkomst tillämpas även vad som i 50 § 2 och 3 mom. föreskrivs om beaktandet av en förändring i de omständigheter som inverkar på arbetsinkomsterna av brukningsenheten i lantbruksföretagarens årsarbetsinkomst.

Om lantbruksföretagaren eller stipendiaten vid tidpunkten för skadefallet också hade en försäkring enligt 116 §, ska också årsarbetsinkomsten enligt nämnda försäkring beaktas i årsarbetsinkomsten vid tidpunkten för skadefallet.

Som årsarbetsinkomst för en stipendiat som bedriver lantbruksföretagarverksamhet betraktas det sammanlagda beloppet av årsarbetsinkomsten enligt denna paragraf av lantbruksföretagararbetet och årsarbetsinkomsten enligt denna paragraf av stipendiatarbetet.

62 §

Årsarbetsinkomst när en yrkessjukdom debuterar under pensionering

Om en yrkessjukdom debuterar hos en person som får ålderspension eller sjukpension, och exponeringen för sjukdomen har skett före pensioneringen i arbete som försäkrats enligt denna lag, ska tidpunkten för pensioneringen eller den tidpunkt då försäkringen enligt denna lag senast var i kraft betraktas som tidpunkt för skadefallet när årsarbetsinkoms-

ten bestäms. De inkomster som ska beaktas i årsarbetsinkomsten ska justeras med den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare till indexnivån för det år när yrkessjukdomen debuterade.

63 §

Hur inkomster av annan verksamhet beaktas i årsarbetsinkomsten

Om den skadade vid tidpunkten för skadefallet också hade ett eller flera anställningsförhållanden, beaktas i årsarbetsinkomsten även de inkomster han eller hon fått av anställningsförhållandet, med iakttagande av vad som föreskrivs i 71—73, 78 och 81 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar samt i en bestämmelse som utfärdats med stöd av 80 § i den lagen.

Om den skadade vid tidpunkten för skadefallet hade sådana arbetsinkomster som avses i 82 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, beaktas även de i årsarbetsinkomsten, med iakttagande av vad som föreskrivs i nämnda lagrum.

Om den skadade vid tidpunkten för skadefallet också utförde arbete som företagare med frivillig försäkring enligt 188—190 §, ska också årsarbetsinkomsten enligt den frivilliga försäkringen räknas in i årsarbetsinkomsten.

64 §

Årsarbetsinkomst vid yrkesinriktade studier på heltid

I årsarbetsinkomsten för en skadad i yrkesinriktade studier på heltid som avses i 76 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar beaktas förutom årsarbetsinkomsten enligt 61 § i denna lag den årsarbetsinkomst som bestämts enligt nämnda lagrum i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Årsarbetsinkomsten enligt 1 mom. används också som årsarbetsinkomst när skadefallet inträffar inom ett år efter det att den skadade avslutade sina studier och den skadades arbetsinkomster vid tidpunkten för skadefallet är lägre än årsarbetsinkomsten enligt 1 mom.

65 §

Skolelevers årsarbetsinkomst

Årsarbetsinkomsten för en skadad som får undervisning enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998) eller gymnasielagen (629/1998) bestäms med iakttagande av vad som föreskrivs i 77 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Om årsarbetsinkomsten enligt 61 och 63 § för en skadad som avses i 1 mom. likväl är större än den årsarbetsinkomst som bestäms enligt 1 mom., bestäms årsarbetsinkomsten enligt 61 och 63 §.

66 §

Minimibelopp av årsarbetsinkomst

Om den årsarbetsinkomst som bestäms enligt detta kapitel är lägre än 13 680 euro höjs den till 13 680 euro. Årsarbetsinkomsten höjs dock inte, om den skadade vid tidpunkten för skadefallet fick ålderspension eller sjukpension med undantag för sådana personer med ålders- eller sjukpension som 62 § tillämpas på.

Ersättning för bestående men

67 §

Menersättning

Menersättning betalas till en skadad som har fått bestående allmänt men av en skada eller en sjukdom som beror på ett skadefall.

På ersättning för bestående allmänt men tillämpas vad som i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

- 1) i 83 § föreskrivs om menersättning,
- 2) i 84 § föreskrivs om hur invaliditetsklassen bestäms,
- 3) i 85 § föreskrivs om invaliditetsklassificering,
- 4) i 86 § föreskrivs om menersättningens belopp, och i
- 5) 87 § föreskrivs om betalning av menersättning.

11 kap.

Ersättning för rehabilitering

68 §

Allmänna villkor för rehabilitering

Den skadade får ersättning för kostnader för rehabilitering, med iakttagande av vad som i 88 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om allmänna villkor för rehabilitering.

69 §

Yrkesinriktad rehabilitering

På yrkesinriktad rehabilitering enligt denna lag tillämpas vad som i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

- 1) i 89 § föreskrivs om yrkesinriktad rehabilitering, och i
- 2) 90 § föreskrivs om yrkesinriktad rehabilitering i utlandet.

Den skadade får rehabiliteringspenning efter yrkesinriktad rehabilitering, med iakttagande av vad som föreskrivs i 92 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

70 §

Skydd för olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar för den som får yrkesinriktad rehabilitering

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt, som betalar ersättning för kostnader för yrkesinriktad rehabilitering enligt 69 § 1 mom., ska försäkra den skadade med en försäkring enligt 3 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar för skadefall som kan inträffa vid arbets- och utbildningsförsök, arbetsträning och arbetspraktik som ingår i rehabiliteringen.

Vid ett skadefall som avses i 1 mom. bestäms årsarbetsinkomsten med iakttagande av bestämmelserna i 91 § 2 och 3 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

71 §

Övriga rehabiliteringsersättningar

På övriga rehabiliteringsersättningar tillämpas vad som i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

- 1) i 93 § föreskrivs om serviceboende,
- 2) i 94 § föreskrivs om hjälpmedel som behövs i dagliga aktiviteter,
- 3) i 95 § föreskrivs om ändringar i bostaden,
- 4) i 96 § föreskrivs om tolktjänst vid syn-, hörsel- eller talskada som orsakats av ett skadefall,
- 5) i 97 § föreskrivs om ersättning för att en anhörig deltar i anpassningsträning, och i
- 6) 98 § föreskrivs om ersättning för rese- och inkvarteringskostnader vid rehabilitering.

12 kap.

Ersättningar som betalas på grund av att den skadade avlider

72 §

Familjepension

Om den skadade har avlidit till följd av ett skadefall som avses i denna lag, betalas familjepension efter honom eller henne, med iakttagande av vad som i 99 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om familjepension.

På familjepension enligt denna lag tillämpas även vad som i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

- 1) i 100 och 101 § föreskrivs om efterlevandes och barns rätt att få pension,
- 2) i 102 § föreskrivs om rätt till familjepension på grundval av ett äktenskap eller samboförhållande som inletts efter skadefallet,
- 3) i 103 § föreskrivs om när rätt till familjepension inträder och upphör,
- 4) i 104 § föreskrivs om familjepensionens belopp,
- 5) i 105 § föreskrivs om hinder för att betala familjepension,
- 6) i 106 § föreskrivs om när efterlevandepension upphör samt engångsbetalning, och i
- 7) 107 och 108 § föreskrivs om inkomst-

jämkning av efterlevandepension och om tidpunkten för inkomstjämknings.

73 §

Begravningshjälp och kostnader för att transportera den avlidna

På begravningshjälp och betalning av begravningshjälp tillämpas vad som föreskrivs i 99 § samt 109 § 1 och 2 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

På ersättning för kostnader för att transportera den avlidne tillämpas vad som föreskrivs i 109 § 3 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

AVDELNING IV

HUR FÖRMÅNER VERKSTÄLLS

13 kap.

Hur ett ersättningsärende väcks och parter

74 §

Anmälan om skadefall till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt

Den skadade ska anmäla ett skadefall enligt denna lag till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt genom en anmälan enligt 75 § senast den trettionde dagen från skadedagen.

Försummar den skadade sin anmälningsplikt enligt 1 mom., kan ersättning vägras för dröjsmålstiden om det är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården inte har uppgifter om den försäkringsanstalt som avses i 1 mom., ska sådan anmälan som avses i 41 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar göras hos Olycksfallsförsäkringscentralen för att det ska kunna utredas vilken försäkringsanstalt som är ersättningsansvarig.

På anmälan av ett skadefall som bygger på en försäkring för fritiden enligt 124 § i denna lag tillämpas dock inte vad som i 1 mom. föreskrivs om fristen för anmälningsplikten.

75 §

Den skadades anmälan om skadefallet

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ska fastställa ett formulär för den skadades anmälan om skadefall enligt denna lag.

I en anmälan ska antecknas

1) namnet på den som skadats vid skadefallet, personbeteckning och andra identifierings- och kontaktuppgifter som är nödvändiga för ersättningshandläggningen,

2) tidpunkten och platsen för skadefallet, förhållanden under vilka skadefallet inträffade, orsakerna till skadefallet och följderna av det,

3) information om den skadades övriga företagaverksamhet och anställningsförhållanden, och

4) andra uppgifter som är nödvändiga för handläggning av ersättningsärendet, för den statistikföring som avses i 152 § samt i övrigt för verkställigheten av denna lag.

76 §

Hur ett ersättningsärende ska väckas

Ett ersättningsärende väcks när lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har fått den skadades anmälan om skadefallet enligt 75 §.

Ett ersättningsärende anses också ha väckts när en verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården lämnar en anmälan enligt 41 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt eller när en verksamhetsenhet inom den privata hälso- och sjukvården lämnar in en anmälan till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt med patientanteckningar om det vårdbesök där den skadade fick behandling på grund av skadan. En förutsättning för att ett ärende ska anses ha väckts är att det av anmälan från verksamhetsenheten inom hälso- och sjukvården framgår den skadades namn, födelsetid eller personbeteckning, kontaktuppgifter samt uppgifter om skadefallet.

77 §

Meddelande till den skadade att ett ersättningsärende har väckts

Om ett ersättningsärende har väckts på något annat sätt än genom en anmälan från den skadade, ska lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt utan dröjsmål underätta den skadade om att ett ersättningsärende som gäller den skadade har väckts och be den skadade genast lämna in en anmälan om skadefallet enligt 75 § till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt. Den skadade ska informeras om tidpunkten för när ärendet har väckts, vem som har gjort anmälan och skadefallet.

I en anmälan ska enligt vad som föreskrivs i 24 § 1 mom. i personuppgiftslagen (523/1999) tas in information om behandling av den skadades personuppgifter i samband med ett ersättningsärende enligt denna lag.

78 §

Avgörande av behörighetsfrågan

Om lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt och en försäkringsanstalt som avses i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar inte kan enas om vilken som är behörig, iakttas vad som föreskrivs i 114 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

79 §

Frist för att väcka ett ersättningsärende

På fristen för att väcka ett ersättningsärende och för att väcka ett ersättningsärende efter fristen tillämpas vad som föreskrivs i 116 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

80 §

Parter

När ett ersättningsärende handläggs hos lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt är den skadade part och vid ett dödsfall den skadades förmänstagare. Parter är

inte den skadades arbetsgivare, den yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården eller den vårdinrättning som har gett den skadade sjukvård, den kommun eller samkommun som ansvarar för att ordna vård eller den som lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt i stället för till den skadade eller i övrigt med stöd av denna lag betalar ersättning eller någon annan prestation.

81 §

Rätt att föra talan

När lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt handlägger ersättningsärendet har en sådan nära anhörig till den skadade eller till förmånstagaren som har godkänts av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt eller den som har tagit hand om den skadade rätt att föra den skadades talan tills det har förordnats en intressebevakare eller intressebevakningsfullmäktig för den skadade, om den skadade eller förmånstagaren på grund av sin ålder, skada eller sjukdom eller av någon annan med dem jämförbar orsak inte själv kan sköta ärendet.

14 kap.

Bestämmelser om lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalts förfarande i ersättningsärenden

82 §

Utredningsskyldighet

Sedan ett ersättningsärende har väckts ska lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt inhämta behövlig utredning och se till att ärendet handläggs snabbt. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ska utreda huruvida det är fråga om ett skadefall som berättigar till ersättning enligt denna lag och vilken ersättning det berättigar till. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ska börja utreda ersättningsärendet utan dröjsmål och senast inom sju vardagar efter det att ärendet väcktes.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäk-

ningsanstalt ska underrätta den skadade om fristen på ett år enligt 86 § för att ansöka om ersättning.

83 §

Övriga bestämmelser om handläggning av ersättningsärenden

Vid handläggningen av ersättningsärenden ska iakttas vad som

1) i 120 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om utredning av behovet av yrkesinriktad rehabilitering,

2) i 121 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om deltagande av medicinskt sakkunnig i handläggningen av ett ersättningsärende, och

3) i 122 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om anteckning att en handling har inkommit.

84 §

Hur beslut ska meddelas

På beslut som ska meddelas med stöd av denna lag tillämpas vad som

1) i 124 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om hur ersättningsbeslut ska meddelas och motiveras,

2) i 125 § 1 mom. första meningen och i 3 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om hur arbetsgivaren ska meddelas ett beslut, och

3) i 127 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om frist för meddelande och verkställighet av beslut.

85 §

Beslut om vissa avgifter och kostnader

Beslut om sådan fullkostnadsavgift som avses i 38 § 2 punkten i denna lag ska meddelas kommunen eller samkommunen med iakttagande av vad som föreskrivs i 126 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Om lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt betalar en ersättning enligt

167 § eller 168 § 2 mom. eller ett arvode enligt 168 § 3 mom. till ett lägre belopp än det som yrkats, ska lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt meddela ett beslut om detta till den som lämnat ut uppgifterna.

Beslutet ska meddelas skriftligt och det ska innehålla anvisningar för sökande av ändring.

15 kap.

Bestämmelser om förfarandet i fråga om den skadade och andra ersättningsökande i ersättningsärenden

86 §

Ansökan om vissa kostnadsersättningar

Trots vad som i 82 § föreskrivs om lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalts skyldighet att utreda ett ersättningsärende, ska ersättning sökas

1) för kostnader för sådana läkemedel och förbrukningsartiklar som avses i 37 § 1 mom. 2 punkten i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar,

2) för inkomstbortfall som avses i 41 §,

3) för rese- och inkvarteringskostnader som avses i 42 §,

4) för extra kostnader för hemvård som avses i 45 §,

5) för föremål som varit i personligt bruk som avses i 46 §, och

6) för rese- och inkvarteringskostnader vid rehabilitering som avses i 71 § 6 punkten.

Den ersättning som avses i 1 mom. ska ansökas inom ett år efter det att kostnaderna uppkom. Om lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har gett avslag på en ansökan om rätt till skadeersättning, räknas fristen från den tidpunkt då det beslut av besvärsinstansen som innebär att vårdkostnaderna ska ersättas vann laga kraft. Om ersättningsärendet inte har väckts hos lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt vid den tidpunkt då kostnaderna uppkommer, räknas fristen dock tidigast från och med den tidpunkt när ersättningsärendet väcktes.

Om en ansökan om ersättning av vägande skäl inte har kunnat göras inom den föreskrivna tiden, ska ansökan göras senast ett år efter det att hindret inte längre förelåg.

Ersättning för kostnader som avses i 1 mom. söks genom att en utredning om kostnaderna, grunderna för kostnaderna och om det skadefall som kostnaderna hänför sig till ges in till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt.

87 §

Ansökan om efterlevandepension

En person som avses i 100 § 2 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar ska särskilt ansöka om efterlevandepension genom att ge in en utredning om grunderna för sin pensionsrätt till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt.

88 §

Skyldighet att främja utredningen av ett ersättningsärende

Den skadade är skyldig att medverka till att ersättningsärendet utreds. För att få ersättning är den skadade skyldig att till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt på begäran lämna den information som är nödvändig för att utreda ett ersättningsärende enligt denna lag. På motsvarande sätt är den skadades förmånstagare skyldig att lämna den information som är nödvändig för att avgöra rätten till familjepension.

89 §

Skyldighet att främja genomförandet av yrkesinriktad rehabilitering

Den skadade är skyldig att medverka till att en rehabiliteringsutredning och rehabiliteringsåtgärder enligt 69 § 1 mom. 1 punkten kan genomföras.

90 §

Skyldighet att gå på undersökning

För att få ersättning är den skadade skyldig att utan dröjsmål gå på en undersökning som han eller hon hänvisas till av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt för utredning av sin skada, sin sjukdom eller sin ar-

bets- och funktionsförmåga och som grundar sig på medicinskt godtagbar och god vård- och verksamhetspraxis, när undersökningen behövs för att utreda rätten till ersättning.

91 §

Skyldighet att ta emot sjukvård

För att få ersättning är den skadade skyldig att ta emot läkarordinerad sjukvård som behövs på grund av ersättningsgill skada eller sjukdom och som grundar sig på medicinskt godtagbar och god vård- och verksamhetspraxis, om den sannolikt förbättrar hans eller hennes arbets- eller funktionsförmåga.

92 §

Skyldighet att anmäla ändringar som påverkar ersättningen

En ersättningstagare är skyldig att utan dröjsmål på eget initiativ till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt anmäla följande ändringar som påverkar ersättningen:

1) den som får dagpenning eller olycksfallspension, att hälsotillståndet, arbetsförmågan, arbetsinsatsen eller arbetsinkomsterna har förändrats väsentligt,

2) den som får menersättning eller vårdbidrag, att hjälpbehovet eller menet har förändrats,

3) den som får rehabiliteringsersättning, att rehabiliteringen har avbrutits eller försenats väsentligt,

4) den som får efterlevandepension, att ett nytt äktenskap har ingåtts eller att ett äktenskapsliknande förhållande enligt 100 § 2 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar har uppkommit,

5) den som får barnpension efter att ha fyllt 17 år, att studierna eller utbildningen upphört innan personen fyllt 25 år.

Den skadade och den som får familjepension ska på begäran av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ge in ett intyg från befolkningsregistermyndigheten eller någon annan tillförlitlig utredning om att ersättningstagaren var vid liv under den tid för vilken ersättning betalas.

16 kap.

Hur ersättning ska betalas

93 §

När ersättning förfaller till betalning och betalningssätt

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ska utan dröjsmål betala en ersättning som grundar sig på dess beslut. Ersättningen ska betalas ut på lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalts bekostnad på ett konto som ersättningstagaren uppgett.

Dagpenning eller rehabiliteringspenning som betalas ut till ett lika stort belopp ska betalas ut minst en gång i månaden i efterskott. Olycksfallspension eller rehabiliteringspenning som betalas ut till ett lika stort belopp, fortlöpande menersättning, vårdbidrag och klädtillägg som betalas ut för viss tid eller tills vidare enligt denna lag samt familjepension ska betalas ut en gång i månaden i förskott så att ersättningen kan lyftas på den första bankdagen i utbetalningsmånaden.

I beslutet ska antecknas hur stor den beviljade ersättningen är och när posterna förfaller till betalning i de fall då en ersättning som beviljats genom beslutet till viss del förfaller till betalning först senare.

94 §

Ersättning för viss tid

Om det inte med tillräckligt stor säkerhet kan uppskattas hur skadan eller sjukdomen kommer att utvecklas eller hur länge den nedsatta arbetsförmågan kommer att fortgå, beviljas ersättningen för viss tid och ersättningstagaren förpliktas att, för att få fortsatt ersättning, lägga fram nya utredningar om de omständigheter som inverkar på ersättnings storlek.

95 §

Justering av ersättning på grundval av ändrade förhållanden

Om det sker en väsentlig förändring i de

förhållanden som påverkar storleken på en ersättning, ska beloppet justeras för att motsvara de förändrade förhållandena. Justeringen ska göras från och med den tidpunkt då förändringen i förhållandena har inträtt enligt vad som tillförlitligt kunnat påvisas.

En menersättning justeras enligt vad som föreskrivs i 87 § 4 mom i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

96 §

Betalning av förskott på ersättning utan beslut

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt får betala ut förskott på en ersättning genom att underrätta ersättningstagaren skriftligt om beloppet av ersättningen, om lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt anser att rätten till ersättning är ostridig, men ett beslut enligt 84 § 1 punkten om att bevilja ersättning ännu inte kan meddelas. Förskott ska dras av från den ersättning som beviljas senare.

97 §

Betalning av ersättningen till någon annan än den skadade

Vid betalningen av en ersättning ska iaktas vad som

1) i 139 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om ersättning som ska betalas till arbetsgivaren och sjukkassan,

2) i 140 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om retroaktiv ersättning som ska betalas till pensionsanstalten,

3) i 141 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om retroaktiv ersättning som ska betalas till arbetslöshetskassan och Folkpensionsanstalten för tiden med arbetslöshetsförmån,

4) i 142 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om annan retroaktiv ersättning som ska betalas till Folkpensionsanstalten, och

5) i 143 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om ersättning som ska betalas till kommunen.

98 §

Ersättningarnas inbördes företrädesordning

Om en ersättning som med stöd av denna lag eller någon annan lag ska betalas till någon annan än den som ersättningen med stöd av denna lag har beviljats och två eller flera myndigheter, kommuner, inrättningar, organ eller andra aktörer har rätt till ersättningen, betalas ersättningen i följande ordning:

1) till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt som obetalda försäkringspremier i enlighet med 112 §,

2) till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt i form av återkrav enligt 145 § av ersättning som den betalat ut grundlöst,

3) till Folkpensionsanstalten med stöd av 12 kap. 2 § i sjukförsäkringslagen (1224/2004) och 22 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005),

4) till arbetsgivaren och sjukkassan med stöd av 139 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar och till staten med stöd av 16 § i lönegarantilagen (866/1998),

5) till arbetslöshetskassan med stöd av 141 § och till Folkpensionsanstalten med stöd av 141 eller 142 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar,

6) till pensionsanstalten med stöd av 140 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar,

7) till kommunen med stöd av 143 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar,

8) till Folkpensionsanstalten med stöd av 28 § i lagen om studiestöd (65/1994), och

9) till utskökningsmyndigheten med stöd av 4 kap. 2 § i utskökningsbalken (705/2007).

99 §

Avbrott i betalningen av ersättning för inkomstbortfall under fängelsestraff

På utbetalning av ersättning för inkomstbortfall och på avbruten utbetalning av ersättning för inkomstbortfall under fängelsestraff tillämpas vad som föreskrivs i 144 § i lagen

om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

17 kap.

Hur försummelse av skyldigheter inverkar på handläggningen av ersättningsärenden

100 §

Avbrott i handläggningen av ett ersättningsärende och i betalningen av ersättning samt avgörande av ett ärende

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har rätt att avbryta handläggningen av ett ersättningsärende till dess att den skadade eller förmånstagaren uppfyller sina förpliktelser, om den skadade eller förmånstagaren försummar sin plikt enligt 88 § att lämna information eller om den skadade försummar sin plikt enligt 90 § att gå på undersökningar för utredning av rätten till ersättning eller sin plikt enligt 91 § att ta emot sjukvård.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt kan temporärt avbryta betalningen av ersättningen, om ersättningstagaren försummar sin anmälningsplikt enligt 92 § eller om det i övrigt är uppenbart att förutsättningarna för att betala den beviljade ersättningen inte längre uppfylls. Den skadade eller förmånstagaren ska omedelbart underättas om att betalningen har avbrutits.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ska avgöra rätten till ersättning utifrån tillgängliga utredningar, om handläggningen av ett ersättningsärende har avbrutits med stöd av 1 mom. eller betalningen av en ersättning har avbrutits med stöd av 2 mom. Beslutet ska meddelas utan dröjsmål.

101 §

Avbrott i yrkesinriktad rehabilitering

Rehabiliteringspenning betalas inte för den tid en rehabilitering är avbruten eller har fördröjts, om yrkesinriktad rehabilitering eller en utredning av rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna enligt denna lag avbryts eller rehabiliteringen fördröjs av skäl som är beroende av den skadade och

som inte är en följd av den skada eller sjukdom som berättigar till ersättning.

102 §

Betalning av retroaktiv ersättning efter avbrott

Om handläggningen av ett ersättningsärende efter ett beslut som meddelats med stöd av 100 § 3 mom. återupptas, betalas ersättning inte retroaktivt för längre tid än ett år utan särskilda skäl.

103 §

Hur ersättning påverkas av försummelse av en skyldighet som gäller sjukvård

Om en skada eller en sjukdom har dragit ut på tiden väsentligt eller skadan eller sjukdomstillståndet har försämrats väsentligt till följd av att den skadade har försummat skyldigheten enligt 91 §, betalas ingen ersättning till den del detta beror på försummelsen.

104 §

Dröjsmålsförhöjning

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ska betala ut förhöjd ersättning för dröjsmålstiden, om lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har försummat att meddela ett beslut inom den tid som anges i 127 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar eller att betala ut en ersättning på det sätt som avses i 93 § i denna lag. Dröjsmålsförhöjningen motsvarar den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Skyldigheten att betala dröjsmålsförhöjning gäller dock inte betalningar som grundar sig på samordning eller regressrätt mellan försäkrings- och pensionsanstalter som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet.

Dröjsmålsförhöjningen ska räknas för varje dag av dröjsmålstiden. Dröjsmålsförhöjning på ersättningsposter som betalas ut senare på grundval av samma beslut räknas dock från och med förfallodagen för ersättningsposten. När ett beslut av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har

överklagats, kan besvärinstansen bestämma att dröjsmålsförhöjningen räknas från och med en senare tidpunkt, om lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt visar att det under den tid besvären behandlas har skett en väsentlig förändring i ersättningstagarens förhållanden.

Om lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt inte har kunnat betala ut ersättningen i rätt tid av skäl som hänför sig till ersättningstagaren, är lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt inte skyldig att betala dröjsmålsförhöjning för längre tid än från den dag när lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har fått kännedom om att hindret inte längre föreligger. Om betalningen av ersättningen fördröjs till följd av en bestämmelse i lag, avbrott i den allmänna samfärdseln eller i betalningsförmedlingen eller av något annat oöverstigit hinder som kan likställas med dem, är lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt inte skyldig att betala dröjsmålsförhöjning för tiden för det dröjsmål som orsakats av ett sådant hinder.

Dröjsmålsförhöjning som är mindre än 7,28 euro betalas inte ut.

AVDELNING V

FÖRSÄKRINGSVERKSAMHET OCH FÖRSÄKRINGSPREMIER

18 kap.

Försäkringsverksamhet och hur försäkringspremier ska bestämmas

105 §

Skyldighet att betala försäkringspremie

För finansiering av skyddet enligt denna lag är lantbruksföretagare och stipendiater som har en försäkring enligt denna lag skyldiga att betala försäkringspremie under giltigheten av nämnda försäkring.

Den försäkrade ansvarar personligen för den försäkringspremie som avses i denna lag. På försäkringspremien som baserar sig på lantbruksföretagarens obligatoriska försäk-

ring tillämpas även vad som i 26 § 2 och 3 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare föreskrivs om andra som ansvarar för försäkringspremien. På lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt tillämpas vad som i 26 § 4 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare föreskrivs om skyldigheten att lämna uppgifter som inverkar på det ansvar som avses ovan.

106 §

Försäkringspremien för lantbruksföretagares och stipendiaters försäkring för arbetstiden

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt kalkyleringsgrunderna för försäkringspremierna för lantbruksföretagares och stipendiaters försäkring för arbetstiden. Premiens storlek ska fastställas så att den motsvarar lantbruksföretagarnas och stipendiaternas försäkringspremieandel enligt 148 § 3 mom.

Försäkringspremien för en i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare försäkrad lantbruksföretagares försäkring för arbetstiden nedsätts med det belopp som social- och hälsovårdsministeriet fastställt i de i 1 mom. avsedda grunderna, om lantbruksföretagaren den 1 oktober året före det år som försäkringspremien avser har omfattats av företagshälsovård enligt lagen om företagshälsovård. För att lantbruksföretagaren ska få nedsättning förutsätts dessutom att det från det arbetsplatsbesök som avses i 12 § 1 mom. 1 punkten i den lagen har förflutit högst fyra år till den ovannämnda tidpunkten. Undantag från sistnämnda förutsättning kan göras, om högst fyra år har förflutit sedan lantbruksföretagaren anslöt sig till företagshälsovården, dock under förutsättning att avtal om arbetsplatsbesök har gjorts, och även senare, om det visas att arbetsplatsbesöket av orsaker som inte är beroende av lantbruksföretagaren inte har kunnat ske inom nämnda tid. Om inte annat följer av att försäkringen upphör, beviljas nedsättningen för hela kalenderår fram till utgången av det år under vilket förutsättningarna för erhållande av nedsättning upphör.

107 §

Tvångsförsäkring för lantbruksföretagare och höjning av försäkringspremien för försäkring för arbetstiden

Vad som i 12 § 3 och 4 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare föreskrivs om tvångsförsäkring för lantbruksföretagare och om uttagande av försäkringsavgiften som förhöjd för tiden för försummelsen tillämpas även på obligatorisk försäkring och försäkringspremier enligt denna lag. På förhöjningen av försäkringspremien tillämpas vad som föreskrivs i 24 § i lagen om pension för lantbruksföretagare.

På den förhöjning av försäkringsavgiften som avses i 1 mom. tillämpas vad som i detta kapitel föreskrivs om försäkringspremie.

108 §

Tvångsförsäkring för stipendiater

Vad som i 12 a § 3 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare föreskrivs om tvångsförsäkring för stipendiater och om uttagande av försäkringsavgiften tillämpas även på försäkring och försäkringspremier enligt denna lag.

109 §

Försäkringspremie för fritidsförsäkring

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt kalkyleringsgrunderna för försäkringspremien för fritidsförsäkring.

19 kap.

Uttagande och preskription av försäkringspremien och avdrag av utestående försäkringspremier från förmånerna

110 §

Hur försäkringspremien tas ut

Försäkringspremien som baserar sig på en obligatorisk försäkring enligt denna lag tas ut

i samband med försäkringsavgiften enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Då iakttas vad som föreskrivs i de bestämmelser som utfärdats med stöd av 22 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare om försäkringsavgiftens förfallodagar.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt kan genom försäkringsvillkor bestämma förfallodagarna för försäkringspremierna för frivilliga försäkringar enligt denna lag på annat sätt än vad som föreskrivs i 1 mom.

På uttagandet av den försäkringspremie som avses i 1 och 2 mom. tillämpas följande bestämmelser i lagen om pension för lantbruksföretagare:

- 1) 25 § om dröjsmålsränta på försäkringsavgift,
- 2) 27 § om avbrott i uttag av försäkringsavgift,
- 3) 28 § om utsökning av försäkringsavgift, och
- 4) 29 § om preskription av försäkringsavgift.

111 §

När rätten till återbetalning av en försäkringspremie som betalats utan grund preskriberas

På preskriptionen av återbetalning av försäkringspremie som betalats utan grund tillämpas bestämmelserna i 30 § i lagen om pension för lantbruksföretagare.

112 §

Avdrag av obetalda försäkringspremier och försäkringsavgifter från ersättningen

Från den ersättning som baserar sig på obligatorisk försäkring enligt denna lag får avdras

- 1) ersättningstagarens obetalda i enlighet med denna lag obligatoriska försäkringspremier inklusive förhöjningar och dröjsmålsräntor,
- 2) ersättningstagarens obetalda försäkringsavgifter för försäkringar enligt 10 och 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare inklusive förhöjningar och dröjsmålsräntor, och

3) försäkringstagarens obetalda gruppliv-försäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare inklusive dröjsmålsräntor.

Utan ersättningstagarens samtycke får dock inte från den ersättningspost som var gång ska betalas ut dras av mer än en tredjedel av den del av ersättningen som återstår när det på ersättningsposten har verkställts förskotts innehållning enligt lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) eller innehållits källskatt enligt lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978). Avdrag till följd av uttag av försäkringspremier eller försäkringsavgifter anses alltid gälla den äldsta indrivbara och ännu inte betalda försäkringspremierna eller försäkringsavgiften.

Vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om avdrag av obetalda försäkringspremier eller försäkringsavgifter från ersättningen gäller dock inte vårdbidrag, klädtillägg, menersättning, begravningshjälp eller ersättning för kostnader som betalas med stöd av denna lag. Från ersättningen kan inte heller avdras sådana obetalda försäkringspremier enligt denna lag eller försäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare inklusive förhöjningar och dröjsmålsräntor som tas ut hos ersättningstagaren med stöd av det ansvar för försäkringsavgifter som avses i 26 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

113 §

Avdrag av obetalda försäkringspremier från arbetspension

De i 97 § i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedda pensionstagarens obetalda försäkringspremier för obligatorisk försäkring enligt denna lag inklusive förhöjningar och dröjsmålsräntor kan avdras från pensionstagarens pension enligt 97 § i lagen om pension för lantbruksföretagare med iakttagande av det som föreskrivs i den paragrafen. Vad som föreskrivs ovan gäller dock inte de försäkringspremier enligt denna lag som tas ut hos pensionstagaren med stöd av det ansvar för försäkringsavgifter som avses i 26 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

AVDELNING VI

FRIVILLIGA FÖRSÄKRINGAR

20 kap.

Allmänna bestämmelser

114 §

Frivilliga försäkringar för arbetstiden och för fritiden

Frivilliga försäkringar enligt denna lag är frivillig försäkring för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom för arbetstiden och frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden.

Bestämmelserna om obligatorisk försäkring ska tillämpas på frivillig försäkring, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt kan inte med hjälp av försäkringsvillkoren utvidga skyddet i en frivillig försäkring. I sina försäkringsvillkor kan lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt avgränsa en frivillig fritidsförsäkring till att gälla endast skadefall vid motionsidrott, utesluta vissa grenar inom breddidrotten eller begränsa den personkrets som försäkras.

115 §

Hur en försäkring beviljas och börjar gälla

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ska bevilja den av försäkringsanstalten ansökta frivilliga försäkringen för arbetstiden och för fritiden enligt 114 §, om förutsättningarna för försäkringen enligt denna lag uppfylls. Med avvikelse från det som föreskrivs ovan kan lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt dock låta bli att bevilja den ovan avsedda försäkringen åt en lantbruksföretagare eller en stipendiat av vilken lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har förfallna, ostridiga fordringar.

Försäkringen kan inte träda i kraft retroaktivt. Försäkringen inleds tidigast dagen efter den dag då lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har tagit emot en ansökan som gäller försäkringen.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäk-

ringsanstalt kan genom försäkringsvillkor bestämma om omständigheter som ska tas in i försäkringsavtalet mellan den försäkrade och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt, om försäkringsperioderna för den frivilliga försäkringen för arbetstiden och för fritiden och om fortsättningen av försäkringens giltighet enligt försäkringsperiod samt om tidpunkten för ikraftträdandet av ändringar i försäkringsvillkoren.

21 kap.

Försäkring för arbetstiden

116 §

Lantbruksföretagares frivilliga försäkring för arbetstiden

Lantbruksföretagare som avses i 2 mom. i denna paragraf har rätt att försäkra sig för olycksfall i lantbruksföretagararbete som avses i 2 § genom en frivillig försäkring för arbetstiden, om han eller hon avseende ifrågavarande lantbruksföretagararbete inte försäkras genom den obligatoriska försäkringen för arbetstid enligt 5 § och om han eller hon i övrigt uppfyller förutsättningarna för en försäkring enligt denna lag.

Rätt att få en frivillig försäkring för arbetstiden har en lantbruksföretagare enligt 2 §

1) vars årsarbetsinkomst av lantbruksföretagararbete som ska försäkras enligt denna paragraf understiger det belopp som avses i 7 § 4 punkten i lagen om pension för lantbruksföretagare men som dock är minst hälften av ovan avsedda belopp,

2) vars brukningsenhet är mindre än vad som förutsätts i 3 § 1 punkten i lagen om pension för lantbruksföretagare och vars årsarbetsinkomst är minst den som föreskrivs i 1 punkten i detta moment,

3) för olycksfall enligt denna lag som inträffar under en tid för vilken lantbruksföretagaren inte är skyldig att teckna en försäkring som avses i 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare och hans eller hennes årsarbetsinkomst är minst den som föreskrivs i 1 punkten.

117 §

Årsarbetsinkomst för frivillig försäkring för arbetstiden

Lantbruksföretagarens årsarbetsinkomst, som i den försäkring som avses i 116 § 1 mom. används som grund för ersättningar för inkomstbortfall, familjepension och försäkringspremie, fastställs i fråga om det lantbruksföretagararbete som försäkras till samma storlek som den årliga arbetsinkomst som motsvarar lantbruksföretagarens arbetsinsats, med iakttagande av principerna i 14—21 § i lagen om pension för lantbruksföretagare. I den årsarbetsinkomst som baserar sig på frivillig försäkring för arbetstiden beaktas endast den årsarbetsinkomst som vid tiden för olycksfallet är fastställd för det lantbruksföretagararbete som omfattas av frivillig försäkring för arbetstiden.

Bestämmelserna i 61 och i 63—66 § tillämpas inte på årsarbetsinkomsten för den frivilliga försäkringen för arbetstiden. Årsarbetsinkomsten justeras årligen med den lönekoeficient som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagarare.

Om omständigheterna i anslutning till lantbruksföretagarens arbetsinsats förändras, justeras årsarbetsinkomsten till att motsvara de förändrade omständigheterna, med iakttagande av principerna i 14—21 § i lagen om pension för lantbruksföretagare. Årsarbetsinkomsten justeras inte retroaktivt. Lantbruksföretagaren är skyldig att för justeringen av årsarbetsinkomsten informera lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt om eventuella förändringar i sin arbetsinsats och i omständigheterna för det försäkrade lantbruksföretagararbetet.

118 §

Dagpenning

Den dagpenning som baserar sig på lantbruksföretagarens försäkring enligt 116 § är med avvikelse från 50 § 1/360 av den årsarbetsinkomst som avses i 117 §.

När 49 § tillämpas, bedöms den nedsatta arbetsförmågan, med avvikelse från 49 § 2 mom., enligt de begränsningar som skadan

eller sjukdomen ställer för lantbruksföretagararbetet, och dagpenningen är en så stor relativ andel av dagpenningen till fullt belopp enligt 1 mom. som motsvarar nedsättningen i arbetsförmågan.

Bestämmelserna i 51 och 60 § tillämpas inte på den dagpenning som avses i 1 mom.

119 §

Olycksfallspension

Vid bedömning av rätten till olycksfallspension enligt 54 §, som baserar sig på lantbruksföretagarens försäkring enligt 116 §, beaktas utöver de omständigheter som nämns i 54 § 2 och 3 mom., med avvikelse från 54 § 4 mom., lantbruksföretagarens i 117 § avsedda årsarbetsinkomst som är i kraft efter skadefallet. Om det bedöms att lantbruksföretagarens arbetsförmåga är nedsatt i lantbruksföretagararbetet och årsarbetsinkomsten inte har sänkts efter skadefallet, har han eller hon inte rätt att få olycksfallspension som beviljas tills vidare.

Vid beräkning av beloppet på lantbruksföretagarens olycksfallspension som baserar sig på försäkringen enligt 116 § med stöd av 55 § och 57 §, används med avvikelse från 57 § 1 mom. årsarbetsinkomsten enligt 117 §. Vad som föreskrivs i 60 § tillämpas inte på olycksfallspension som baserar sig på lantbruksföretagarens försäkring enligt 116 §.

120 §

Rehabiliteringspenning

Rehabiliteringspenning som baserar sig på lantbruksföretagarens försäkring enligt 116 § är under ett års tid räknat från skadedagen lika stor som den dagpenning till fullt belopp som fastställs enligt 118 §, oberoende av nedsättningen av arbetsförmågan. Därefter är rehabiliteringspenningen lika stor som den olycksfallspensionen till fullt belopp som fastställs enligt 119 §, oberoende av nedsättningen av arbetsförmågan. Om rehabilitering som baserar sig på en försäkring enligt 116 § inte hindrar att den skadade utför lämpligt förvärvsarbete, ska vad som föreskrivs i 118 § 2 mom. iakttas när 48 och 49 § tillämpas

på årsarbetsinkomsten samt vad som föreskrivs i 119 § 2 mom. när 54 och 55 § tillämpas, då rehabiliteringspenningen bestäms enligt 59 § 2 mom.

121 §

Rätten för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt att säga upp lantbruksföretagares frivilliga försäkring för arbetstiden

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har rätt att säga upp en lantbruksföretagares frivilliga försäkring för arbetstiden, om försäkringstagaren har försummat att betala en försäkringspremie som har förfallit eller om försäkringstagaren uppsåtligt har gett felaktiga eller bristfälliga uppgifter för handläggningen av ett ersättningsärende eller bestämmande av försäkringspremien i syfte att skaffa orättmätig ekonomisk nytta för sig själv eller någon annan.

Uppsägningen ska göras skriftligen. Försäkringen upphör att gälla 30 dygn efter det att uppsägningen har skickats. När uppsägningen beror på försummelse enligt 1 mom. att betala en försäkringspremie, upphör försäkringen dock inte att gälla om försäkringstagaren har betalat den förfallna premien innan uppsägningstiden går ut. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ska meddela försäkringstagaren ett beslut om att försäkringen har upphört att gälla.

122 §

När lantbruksföretagares frivilliga försäkring för arbetstiden upphör att gälla

En lantbruksföretagares frivilliga försäkring för arbetstiden upphör då det lantbruksföretagararbete som har försäkrats genom den frivilliga försäkringen för arbetstiden upphör. Försäkringen kan upphöra retroaktivt.

Den frivilliga försäkringen för arbetstiden upphör också om lantbruksföretagaren i fråga om det lantbruksföretagararbete som har försäkrats genom en frivillig försäkring för arbetstiden är skyldig att teckna en försäkring som avses i 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare. Försäkringen avslutas i detta fall dagen före försäkringen enligt 5 § i denna lag inleds.

En lantbruksföretagare som har försäkrats med en frivillig försäkring för arbetstiden och som har fyllt 75 år ska på begäran sända lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt en utredning om sitt arbete samt arbets- och funktionsförmåga för utredning av att förutsättningarna för försäkringen alljämt är i kraft. Utredningen ska sändas till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt inom en månad från det att begäran om utredning har sänts. Om lantbruksföretagaren inte sänder den begärda utredningen över sitt arbete samt sin arbets- och funktionsförmåga, kan lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt avsluta lantbruksföretagarens frivilliga försäkring för arbetstiden den dag då utredningen borde ha sänts till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt.

Lantbruksföretagaren ska utan dröjsmål meddela lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt om ändringar i en omständighet som ger anledning till att försäkringen upphör att gälla.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ska meddela försäkringstagaren ett beslut om att försäkringen har upphört att gälla.

123 §

Lantbruksföretagares rätt att säga upp en frivillig försäkring för arbetstiden

Lantbruksföretagaren kan skriftligen säga upp en frivillig försäkring för arbetstiden tidigast från den tidpunkt då anmälan om uppsägning har inkommit till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt.

22 kap.

Försäkring för fritiden

124 §

Lantbruksföretagares och stipendiaters frivilliga försäkring för fritiden

En lantbruksföretagare eller en stipendiat som har obligatorisk försäkring enligt denna lag samt en lantbruksföretagare som tecknat en frivillig försäkring för arbetstiden har rätt att till försäkringen foga en olycksfallsförsäk-

ring för fritiden. På basis av försäkringen ersätts som skadefall en olycka som inte har skett under de omständigheter som avses i 18—28 § och inte heller under de omständigheter som avses i 21—25 eller 196 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Om en försäkringstagare har rätt till en fritidsförsäkring som såväl lantbruksföretagare som stipendiat, beviljas försäkringen som lantbruksföretagares fritidsförsäkring. Om stipendiaten under giltigheten av en fritidsförsäkring som fogats till stipendiatarbetet börjar arbeta som en sådan lantbruksföretagare som avses i 2 § så att han eller hon har rätt att till arbetet som lantbruksföretagare foga en försäkring för fritiden enligt denna lag, omvandlas stipendiatens försäkring till en lantbruksföretagares försäkring. Om lantbruksföretagararbetet för en lantbruksföretagare som avses i detta moment upphör, omvandlas försäkringen till stipendiatens försäkring.

125 §

Giltigheten av en stipendiats försäkring

En stipendiats försäkring för fritiden är alltid tidsbunden och i kraft högst den tid som en försäkring fastställts eller efter avbrott fortsatts med eller som en försäkrings giltighetstid ändrats med för stipendiaten enligt 5 § 2 mom.

Giltigheten av försäkringen för fritiden fortsätter dock trots att den utsatta tiden gått ut så länge som stipendiaten utan avbrott har i kraft den enligt 5 § 2 mom. fastställda, fortsatta eller ändrade försäkringen. Giltigheten av försäkringen för fritiden förutsätter dock att stipendiaten vid utgången av den utsatta tiden antingen har lämnat in en försäkringsansökan på basis av vilken en försäkring som avses i 5 § 2 mom. inleds eller fortsätter senast från dagen efter utgången av den utsatta tiden, eller en dylik försäkring har redan fastställs för stipendiaten. Bestämmelserna ovan om fortsatt giltighet för en försäkring för fritiden ska också tillämpas på en ansökan utifrån vilken giltighetstiden för stipendiatens försäkring ändras på det sätt som avses i 5 § 2 mom.

Trots att en stipendiats försäkring för fritiden är tidsbunden kan försäkringen sägas upp på det sätt som föreskrivs i 127 och 129 §.

126 §

Årsarbetsinkomst för en försäkring för fritiden

Årsarbetsinkomsten för en försäkring för fritiden ligger som grund för ersättning för inkomstbortfall, familjepension och försäkringspremie. Årsarbetsinkomsten justeras årligen med den lönekoeficient som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagarare.

Årsarbetsinkomsten för en fritidsförsäkring som har fogats till den obligatoriska försäkringen för arbetstiden är för lantbruksföretagare och stipendiater alltid det totala beloppet av årsarbetsinkomsterna för gällande försäkringar för arbetstiden enligt denna lag som fastställs enligt 61 §. Förtjäns-ten av annat förvärvsarbete än lantbruksföretagararbete eller stipendiatarbete beaktas inte vid beräkandet av årsarbetsinkomsten för fritidsförsäkringen, och på årsarbetsinkomsten för fritidsförsäkringen tillämpas inte heller det som föreskrivs i 62—65 §. Bestämmelserna i 51 och 66 § tillämpas först på den ovan avsedda totala årsarbetsinkomsten.

Årsarbetsinkomsten för en försäkring för fritiden som har fogats till en frivillig försäkring för arbetstiden fastställs på samma sätt som den årsarbetsinkomst som avses i 117 §. På årsarbetsinkomsten tillämpas dock inte 62 §.

Vid fastställande av ersättningen för inkomstbortfall enligt 41 § tillämpas inte, med avvikelse från 2 mom., på årsarbetsinkomsten för en fritidsförsäkring som har fogats till den obligatoriska försäkringen för arbetstiden vad som föreskrivs i 66 §.

127 §

Rätten för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt att säga upp lantbruksföretagares frivilliga försäkring för fritiden

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har rätt att säga upp en försäkring

enligt de grunder som anges i försäkringsvillkoren.

128 §

Hur en försäkring för fritiden upphör att gälla

En försäkring för fritiden upphör att gälla då lantbruksföretagararbetet och stipendiatarbetet upphör. Försäkringen kan upphöra retroaktivt. Oberoende av uppsägning upphör försäkringen för fritiden då lantbruksföretagaren eller stipendiaten inte längre har i kraft en obligatorisk försäkring för arbetstiden enligt 5 § eller en i 116 § avsedd försäkring för arbetstiden.

En stipendiats försäkring för fritiden upphör utan uppsägning, om försäkringen inte fortsätter enligt 125 § 2 mom. I det sist nämnda fallet upphör försäkringen att gälla oberoende av uppsägning då försäkringsperioden utan avbrott avslutas.

Lantbruksföretagare och stipendiater ska utan dröjsmål meddela lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt om förändringar i omständigheter som ger anledning till att försäkringen upphör att gälla.

129 §

Lantbruksföretagares och stipendiaters rätt att säga upp en frivillig försäkring för fritiden

Lantbruksföretagare eller stipendiater kan skriftligen säga upp en försäkring för fritiden tidigast från den tidpunkt då anmälan om uppsägning har inkommit till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt.

130 §

Begränsning av försäkringsersättning

En yrkessjukdom enligt 29—31 §, väsentligt förvärrande enligt 32 § av skada eller sjukdom som ersätts som yrkessjukdom, ömhet orsakad av arbetsrörelse enligt 33 § eller avsiktlig skada som orsakas av någon annan person ersätts inte på grundval av frivillig fritidsförsäkring.

Ersättning betalas inte heller på grundval av fritidsförsäkring för

1) skada som avses i patientskadlagen,
2) skadefall som ger den skadade rätt att med stöd av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar eller någon annan lag få ersättning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar,

3) trafikskada som avses i trafikförsäkringslagen eller i en motsvarande lag i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller

4) skada i spårtrafik enligt lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999) eller i en motsvarande lag i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Trots vad som föreskrivs i 2 mom. 2 punkten har den skadade dock rätt till ersättning på grundval av en fritidsförsäkring enligt denna lag, om den ersättning som avses i 2 mom. 2 punkten betalas på grundval av en fritidsförsäkring enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar. Då betalas på grundval av en fritidsförsäkring enligt denna lag dock inte följande ersättningar som den skadade redan fått på grundval av den ovannämnda fritidsförsäkringen:

- 1) ersättningar för sjukvård och undersökningskostnader,
- 2) ersättningar för kostnader som avses i 42, 45 och 46 §,
- 3) andra rehabiliteringsersättningar än ersättningar för inkomstbortfall,
- 4) vårdbidrag,
- 5) klädtillägg,
- 6) menersättning, och
- 7) begravningshjälp och kostnader för att transportera den avlidne.

131 §

Dagpenning

Den dagpenning som baserar sig på lantbruksföretagares och stipendiaters försäkring enligt 124 § är med avvikelse från 50 § 1/360 av den årsarbetsinkomst som avses i 126 §.

Om den skadade är delvis oförmögen att arbeta, är dagpenningen med avvikelse från 49 § en så stor proportionell andel av årsarbetsinkomsten enligt 126 § som motsvarar nedsättningen i arbetsförmågan. När 49 §

tillämpas, bedöms med avvikelse från 49 § 2 mom. den nedsatta arbetsförmågan enligt de begränsningar som skadan eller sjukdomen ställer för lantbruksföretagararbetet eller stipendiatarbetet, och dagpenningen är den relativa andelen av dagpenningen till fullt belopp enligt 1 mom. som motsvarar nedsättningen av arbetsförmågan.

Det som föreskrivs i 60 § tillämpas inte på dagpenningen.

Det som föreskrivs i 51 § tillämpas inte på dagpenning som beviljats på grundval av en fritidsförsäkring som fogats till en frivillig försäkring för arbetstiden.

132 §

Olycksfallspension

Vid bedömning av rätten till olycksfallspension enligt 54 §, som baserar sig på en lantbruksföretagares försäkring enligt 124 §, beaktas utöver de omständigheter som nämns i 54 § 2 och 3 mom. lantbruksföretagarens i 126 § avsedda årsarbetsinkomst som är i kraft efter skadefallet. Om det bedöms att lantbruksföretagarens arbetsförmåga är nedsatt i lantbruksföretagararbetet och den arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare eller årsarbetsinkomsten enligt 117 § i denna lag som ska beaktas i ovannämnda årsarbetsinkomst inte har sänkts efter skadefallet, har lantbruksföretagaren inte rätt att få olycksfallspension som beviljas tills vidare.

Vid beräkningen av beloppet på lantbruksföretagares och stipendiaters olycksfallspension som baserar sig på en försäkring enligt 124 § och som beräknas med stöd av 55 och 57 § som årsarbetsinkomst, används med avvikelse från 57 § 1 mom. årsarbetsinkomsten enligt 126 §. På olycksfallspension tillämpas inte bestämmelserna i 60 §.

133 §

Rehabiliteringspenning

Rehabiliteringspenning som baserar sig på lantbruksföretagares och stipendiaters försäkring enligt 124 § är under ett års tid räknat från skadedagen lika stor som den dagpen-

ning till fullt belopp som fastställs enligt 131 §, oberoende av nedsättningen av arbetsförmågan. Därefter är rehabiliteringspenningen lika stor som den olycksfalls pensionen till fullt belopp som fastställs enligt 132 §, oberoende av nedsättningen av arbetsförmågan. Om rehabilitering som baserar sig på en försäkring enligt 124 § inte hindrar att den skadade utför lämpligt förvärvsarbete, ska vad som föreskrivs i 131 § 2 mom. iaktas när 48 och 49 § tillämpas på årsarbetsinkomsten samt vad som föreskrivs i 132 § 2 mom. när 54 och 55 § tillämpas.

134 §

Sjukvård som ersätts

Det som föreskrivs i 38 § 2 och 3 punkten tillämpas inte på ersättning för kostnaderna för sjukvård på grundval av en fritidsförsäkring.

AVDELNING VII

SÖKANDE AV ÄNDRING, OMRÖVNING OCH ÅTERKRAV

23 kap.

Sökande av ändring

135 §

Besvärinstanser

Det som i 237 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om besvärinsatser tillämpas på ändringssökande i ärenden enligt denna lag.

136 §

Rätt att söka ändring

En part som är missnöjd med ett beslut av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt får överklaga beslutet hos besvärsnämnden för olycksfallsärenden genom skriftliga besvär. Den som är missnöjd med ett beslut av besvärsnämnden för olycksfallsärenden får överklaga beslutet hos försäkringsdomstolen genom skriftliga besvär.

En kommun eller en samkommun är inte på den grunden att den har ordnat vård för en lantbruksföretagare eller stipendiat, part i ett ärende som gäller lantbruksföretagarens eller stipendiats rätt att få ersättning enligt denna lag. En kommun eller en samkommun får överklaga ett beslut om en fullkostnadsavgift. I övrigt gäller om part bestämmelserna i 6 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Om det i ett beslut av försäkringsdomstolen avgörs huruvida en skada, sjukdom eller ett dödsfall berättigar till ersättning enligt denna lag eller frågan om vem som ska betala ersättningen, får beslutet överklagas hos högsta domstolen genom besvär, om högsta domstolen meddelar besvärstillstånd.

137 §

Verkställighet av beslut

Oberoende av ändringssökande ska ett beslut av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt iaktas tills ärendet är avgjort genom ett lagakraftvunnet beslut. Ett lagakraftvunnet beslut av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt och besvärsnämnden för olycksfallsärenden verkställs som en lagakraftvunnen dom i tvistemål.

138 §

Grundbesvär

En part som anser att debiteringen av en avgift som har påförts enligt denna lag strider mot lag eller avtal får skriftligt anföra grundbesvär över debiteringen hos besvärsnämnden för olycksfallsärenden senast två år från ingången av året efter det år då fordran påfördes eller debiterades. På grundbesvär som anförs med anledning av utmätning ska dessutom lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007) tillämpas.

En part som är missnöjd med ett beslut av besvärsnämnden för olycksfallsärenden i ett ärende som avses i 1 mom. får överklaga det hos försäkringsdomstolen genom skriftliga besvär.

Ett beslut av försäkringsdomstolen med anledning av grundbesvär får överklagas hos

högsta domstolen genom besvär, om högsta domstolen meddelar besvärstillstånd.

139 §

Tid för att söka ändring och lämna in besvär

Tiden för att söka ändring är 30 dagar från den dag då parten fick kännedom om ett beslut av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt eller besvärsnämnden för olycksfallsärenden. Om det inte visas något annat, anses ändringssökanden ha fått kännedom om beslutet den sjunde dagen efter den dag då beslutet postades under den adress som han eller hon har uppgett.

Besvärsskriften ska lämnas till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt inom tiden för att söka ändring. I ärenden som gäller grundbesvär ska besvärsskriften lämnas in till besvärinstansen.

När ett beslut av försäkringsdomstolen överklagas ska bestämmelserna om sökande av ändring i en hovrätts avgörande i 30 kap. i rättegångsbalken iakttagas i tillämpliga delar. Tiden för ansökan om besvärstillstånd och anförande av besvär är 60 dagar räknat från den dag då ändringssökanden fick kännedom om försäkringsdomstolens beslut.

140 §

Självrättelse och överföring av besvär till en besvärinstans

Om lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt till alla delar bifaller de yrkanden som framställts i besvären, ska den meddela ett nytt beslut i ärendet. Det nya beslutet får överklagas enligt vad som föreskrivs i 136 och 139 §. På överföringen av besvär till en besvärinstans tillämpas det som föreskrivs i 242 § 2 och 3 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

141 §

Besvär som kommit in efter tiden för att söka ändring

Om en besvärsskrift eller en annan skriftelse som inom viss tid ska ges in till be-

svärsnämnden för olycksfallsärenden, försäkringsdomstolen eller högsta domstolen kommit in efter utgången av denna tid, kan den trots det tas upp till prövning, om det har funnits vägande skäl till dröjsmålet.

24 kap.

Omprövning, undanröjande av ett beslut och återkrav

142 §

Rättelse av sakfel och skrivfel

På rättelse av ett beslut av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt med anledning av sakfel och skrivfel iakttagas det som föreskrivs i 244 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

143 §

Omprövning av ett lagakraftvunnet beslut

På omprövning av ett lagakraftvunnet beslut av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt iakttagas det som föreskrivs i 245 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

144 §

Undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut

På undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut som lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt meddelat med stöd av denna lag iakttagas det som i 246 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut.

145 §

Återkrav

Om någon har fått ersättning enligt denna lag utan grund eller till ett högre belopp än vad som föreskrivs i denna lag, ska lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt återkräva den grundlöst betalda ersättningen med iakttagande av det som före-

skrivs i 247 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

tjänar lantbruksföretagarnas och stipendiaternas intressen.

AVDELNING VIII

VERKSTÄLLIGHETSSYSTEM

25 kap.

Bestämmelser om verkställighet och finansiering

146 §

Totalkostnader

Till totalkostnaderna räknas

- 1) ersättningskostnader,
- 2) utgifterna för skydd i arbetet, och
- 3) skäligen kostnader för vård.

I totalkostnaderna beaktas inte skyddet enligt 124 §. Till de i 1 mom. avsedda totalkostnaderna räknas dock de höljningar som görs enligt 98—100 § i lagen om pension för arbetstagare i förmåner som betalas på grundval av försäkringen enligt 124 § till den del som avkastningen på motsvarande placeringar inte räcker till för dem.

Till de i 1 mom. avsedda skäligen kostnaderna för vård räknas även de kostnader som orsakas av utgifter enligt 115 § i lagen om pension för lantbruksföretagare och enligt 154 § i denna lag.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt de grunder enligt vilka de i 1 mom. avsedda kostnaderna ska räknas ut.

147 §

Kostnader för skydd i arbetet

De utgifter för skydd i arbetet som avses i 146 § 1 mom. 2 punkten uppgår till 1,75 procent av totalkostnaderna. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt använder detta belopp för att främja sådant arbetarskydd som tjänar lantbruksföretagarnas och stipendiaternas intressen. Medlen kan också användas till forskning, utbildning och information som gäller sådant arbetarskydd och sådan utveckling av arbetsförhållandena som

148 §

Finansiering av totalkostnaderna

Totalkostnaderna finansieras genom en grundskyddsandel, lantbruksföretagarnas och stipendiaternas försäkringspremieandel, statens andel och avkastningen av placeringar. Avkastningen av placeringar beräknas enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet har fastställt med stöd av 135 § 3 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare. Innan finansieringsandelarna fastställs avdras från totalkostnaderna den nettoavkastning av placeringarna som överstiger den räntesats som använts som grund. Om avkastningen av placeringarna inte når en nivå som motsvarar den räntesatsen, fogas underskottsbeloppet på motsvarande vis till totalkostnaderna.

I grundskyddsandelen anses av totalkostnaderna 13,4 procent utgöra utgifter för dagpenning enligt sjukförsäkringslagen och 6,6 procent sjukvårdsutgifter enligt den lagen, 6,7 procent pensionsutgifter eller motsvarande utgifter enligt folkpensionslagen, 0,9 procent familjepensionsutgifter enligt folkpensionslagen samt 9,4 procent pensionsutgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

Lantbruksföretagarnas och stipendiaternas försäkringspremieandel är 33,5 procent och statens andel 29,5 procent av totalkostnaderna.

149 §

Ersättningsansvar

Ersättningsansvaret motsvarar obetalda ersättningar och andra belopp som ska betalas med anledning av inträffade försäkringsfall samt ett utjämningsbelopp.

Det ansvar som ordnandet av skydd mot olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar enligt denna lag föranleder finansieras ur grundskyddsandelen, statens andel samt lantbruks-

företagarnas och stipendiaternas försäkringspremieandel i relation till de finansieringsandelar som anges i 148 § 2 och 3 mom. De medel som behövs för täckande av dessa utgifter ska lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt, i enlighet med de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställt på ansökan av anstalten, bokföra såsom ersättningsansvar.

Vad som i 2 mom. föreskrivs om finansieringen av ersättningsansvaret gäller inte det ansvar som föranleds av anordnandet av skyddet enligt 124 §. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt de grunder enligt vilka det ersättningsansvar som föranleds av anordnandet av skyddet enligt 124 § bokförs.

150 §

Betalning av grundskyddsandelen och statsandelen

Folkpensionsanstalten betalar årligen till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt det sammanlagda beloppet av de i 148 § 2 mom. nämnda utgifterna enligt sjukförsäkringslagen och folkpensionslagen, och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt på motsvarande sätt utgifterna enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Staten betalar årligen den i 148 § 3 mom. nämnda statsandelen.

Staten, Folkpensionsanstalten och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt ska, i enlighet med vad genom en förordning av social- och hälsovårdsministeriet närmare föreskrivs, varje år månatligen i förskott betala ett belopp motsvarande vad de uppskattas komma att betala i andel enligt 1 mom. Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas närmare bestämmelser om fastställandet av de slutliga beloppen på de i 1 mom. avsedda andelarna och om den tidpunkt vid vilken lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ska tillstålla social- och hälsovårdsministeriet en redogörelse för det slutliga fastställandet av andelarna.

151 §

Deltagande i Olycksfallsförsäkringscentralens verksamhet och utgifter

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt hör till Olycksfallsförsäkringscentralen, som avses i 209 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, och deltar i Olycksfallsförsäkringscentralens verksamhet såsom det föreskrivs i 212 § i den lagen. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt deltar i finansieringen av Olycksfallsförsäkringsanstaltens verksamhetskostnader på det sätt som föreskrivs i 213 § i den lagen.

152 §

Statistikföring vid lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har i uppgift att föra statistik över de skadefall som avses i denna lag och över de ersättningar som betalats ut på basis av dem.

153 §

Placeringsverksamhet

Det som föreskrivs i 124 § i lagen om pension för lantbruksföretagare tillämpas på lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalts placeringsverksamhet.

154 §

Verkställighet av nedsättning av försäkringspremier

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt kan i syfte att utreda förutsättningarna enligt 106 § 2 mom. för en nedsättning av försäkringspremien för en lantbruksföretagares försäkring för arbetstiden använda de i 144 § i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedda uppgifter som registreras i gårdsbe-

söksregistret för företagshälsovården för lantbruksföretagare.

Om ett i 106 § 2 mom. avsett arbetsplatsbesök inte har gjorts inom fyra år sedan föregående arbetsplatsbesök, ska lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt för utredning av saken kontakta den i 7 § i lagen om företagshälsovård avsedda producent av företagshälsovårdstjänster som svarar för att ifrågasvarande arbetsplatsbesök görs. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt kan se till att arbetsplatsbesöket görs av en sakkunnig inom lantbruket, om ifrågasvarande producent av företagshälsovårdstjänster ger ett uppdrag i ärendet. På arbetsplatsbesök som avses i detta moment tillämpas också vad som i 106 § 2 mom. bestäms om nedsättning av försäkringspremie.

En i 2 mom. avsedd sakkunnig inom lantbruket som avlägger arbetsplatsbesök ska vara en sådan sakkunnig som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten i lagen om företagshälsovård. Den utredning över arbetsförhållandena som upprättas med anledning av arbetsplatsbesöket ska tillställas den i 7 § i lagen om företagshälsovård avsedda producent av företagshälsovårdstjänster med vilken lantbruksföretagaren har ingått ett avtal om företagshälsovårdstjänster. På arbetsplatsbesöket tillämpas också vad som i 144 § i lagen om pension för lantbruksföretagare bestäms om utlämnande av uppgifter till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt för gårdsbesöksregistret för företagshälsovården för lantbruksföretagare.

I fråga om ersättning av kostnader för arbetsplatsbesök enligt 2 mom. tillämpas vad som bestäms i sjukförsäkringslagen och i lagen om ersättning av statens medel för vissa kostnader för lantbruksföretagares företagshälsovård (859/1984).

155 §

Tjänsteansvar

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar ska tillämpas på personer som är anställda hos eller styrelsemedlem vid Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, som sköter uppgifterna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt, när de utför

uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

AVDELNING IX

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

26 kap.

Utlämnande, erhållande och hemlighållande av uppgifter

156 §

Tillämpning av offentlighetslagen

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan *offentlighetslagen*, tillämpas på lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt till den del den utövar offentlig makt enligt 4 § 2 mom. i offentlighetslagen, om inte något annat anges i denna eller i någon annan lag.

Också när det inte är fråga om utövning av offentlig makt, ska på lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt i ärenden som har samband med verkställigheten av denna lag tillämpas offentlighetslagens 22 § om handlingssekretess, 23 § om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande, 24 § om sekretessbelagda myndighetshandlingar, 7 kap. om undantag från och upphörande av sekretess samt 35 § om straffbestämmelser.

157 §

Rätten för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt och en besvärsinstans att få uppgifter

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt samt en besvärsinstans som handlägger försäkrings- eller ersättningsärenden enligt denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information rätt att

1) av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av Olycksfallsförsäkringscentralen och av myndigheter och andra aktörer som offentlighetslagen tillämpas på få de uppgifter om en

arbetstagares anställningsförhållanden, arbete som företagare och inkomster, betalda förmåner och andra faktorer som är nödvändiga för att avgöra ett försäkrings- eller ersättningsärende som är under handläggning eller som i övrigt är nödvändiga för att verkställa de uppgifter som föreskrivs i denna lag, EU:s förordningar om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,

2) av arbetsgivaren få de uppgifter om skadefallet, de förhållanden under vilka skadefallet inträffade, orsakerna och följderna, arbetstagarens arbete, arbetsgivarens vederlag till arbetstagaren och grunderna för dem samt andra uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett försäkrings- eller ersättningsärende som är under handläggning eller som i övrigt är nödvändiga för att verkställa de uppgifter som föreskrivs i denna lag, EU:s förordningar om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,

3) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) och av den som genomför rehabiliteringen av den skadade och andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården samt av socialserviceproducenter eller vårdinrättningar på begäran få yttranden som dessa utarbetat samt andra uppgifter ur den skadades journalhandlingar, och om hälsotillstånd, arbetsförmåga, vård och rehabilitering som är nödvändiga för att verkställa uppgifterna enligt 1 mom.,

4) av en pensionsanstalt och Pensions-skyddscentralen få för handläggning av försäkrings- eller ersättningsärenden nödvändiga uppgifter om försäkring enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) och om företagares arbetsinkomster enligt 112 § i den lagen.

När uppgifter som behövs för handläggningen av den skadades ersättningsärende begärs av arbetsgivaren får det till arbetsgivaren utan den skadades samtycke endast lämnas ut de sekretessbelagda uppgifter om den skadade som är nödvändiga för att specificera de begärda uppgifterna.

De uppgifter som avses i denna paragraf

får inhämtas via en teknisk anslutning utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen.

158 §

Rätten för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt att lämna ut uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i offentlighetslagen har lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt rätt att, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information, lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

1) till behöriga myndigheter och organ får uppgifter som är nödvändiga för att verkställa uppgifter enligt en överenskommelse om social trygghet som är bindande för Finland eller en internationell rättsakt om social trygghet lämnas ut,

2) till ett ministerium, Skatteförvaltningen och inrättningar eller sammanslutningar som sköter det lagstadgade socialförsäkringssystemet och som administrerar sådana sociala förmåner som påverkas av en ersättning enligt denna lag, får i fråga om en person som fått ersättning enligt denna lag lämnas ut personbeteckning och övriga identifieringsuppgifter, uppgifter om utbetalda ersättningar, uppgifter om arbetsgivaren och andra härmed jämfällbara uppgifter som är nödvändiga för samkörning av personuppgifter och annan övervakning av engångskaraktär för att utreda brott och missbruk som riktar sig mot socialskyddet, samt till polis- och åklagarmyndigheten de ovannämnda uppgifterna, om de är nödvändiga för att utreda brott och väcka åtal,

3) till en försäkringsanstalt som verkställer försäkring enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, trafikförsäkringslagen eller patientskadelagen samt till Trafikförsäkringscentralen och Patientförsäkringscentralen, för att förebygga brottslighet som riktar mot dem, får uppgifter om brott som riktats mot lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt i samband med verkställigheten av denna lag, om till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt anmälda

uppgifter om skador och om utbetalda ersättningar samt om ersättningssökandenas och ersättningstagarnas personbeteckning och andra identifieringsuppgifter lämnas ut; dessutom förutsätts det att datasekretessnämnden har beviljat tillstånd enligt 43 § i personuppgiftslagen att behandla uppgifterna,

4) till en annan försäkringsanstalt som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet och till Trafikförsäkringscentralen och Patientförsäkringscentralen får uppgifter som är nödvändiga för att utreda deras ansvar för samma skada lämnas ut,

5) till en annan försäkringsanstalt och den som orsakat skadan får uppgifter som är nödvändiga för att förverkliga försäkringsanstaltens regressrätt lämnas ut,

6) till en registeransvarig som bedriver kreditupplysningsverksamhet får uppgifter lämnas ut om utsökningsbara fordringar som försäkringsanstalten med stöd av denna lag har på försäkringstagaren och den försäkringsskyldige,

7) till en verksamhetsenhet för hälso- och sjukvården och till en självständig yrkesutövare vilka avses i 157 § 1 mom. 3 punkten får de uppgifter om den skadade lämnas ut som är nödvändiga för att ge en betalningsförbindelse eller när lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt begär ett sakkunnigyttrande för avgörande av ett ersättningsärende,

8) till Statistikcentralen får uppgifter om personbeteckningen för den som fått ersättning enligt denna lag, om tidpunkten och platsen för skadefallet, omständigheterna under vilka skadefallet inträffat och orsakerna till och följderna av det och uppgifter om arbetsoförmågans varaktighet, likaså andra uppgifter som baserar sig på en anmälan som avses i 75 § och som är nödvändiga för att sammanställa statistik som hör till Statistikcentralens verksamhetsområde och som beskriver samhällsförhållandena och deras utveckling lämnas ut,

9) till Arbetshälsoinstitutet får uppgifter som avses i 2 a § 2 mom. i lagen om arbetshälsoinstitutets verksamhet och finansiering (159/1978) lämnas ut för registrering av arbetsrelaterade sjukdomar,

10) Till Pensionsskyddscentralen får uppgifter om ersättningar som beviljats av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsan-

stalt och som inverkar på arbetspensionen lämnas ut.

159 §

Riktigheten och sekretessen hos uppgifter som lämnas ut

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ansvarar för att innehållet i uppgifter som den lämnat ut med stöd av 158 § motsvarar de uppgifter som den fick av den som lämnade uppgifterna.

160 §

Teknisk anslutning

Utöver vad som föreskrivs i 29 § 3 mom. i offentlighetslagen har lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt rätt att öppna en teknisk anslutning

1) för en sammanslutning eller inrättning som verkställer lagstadgad försäkring till sådana uppgifter i sina personregister som sammanslutningen eller inrättningen med stöd av denna eller annan lag har rätt att få för verkställigheten av sina uppgifter,

2) för myndigheter eller organ som nämns i 158 § 1 mom. 1 punkten i denna lag för att lämna ut uppgifter som avses i den punkten.

Med hjälp av en teknisk anslutning som öppnats med stöd av denna paragraf får också sekretessbelagda uppgifter inhämtas utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen.

Innan en teknisk anslutning öppnas ska den som begär uppgifter lägga fram en utredning för den som öppnar anslutningen om att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

161 §

Uppgifter om lantbruksföretagares och stipendiaters ekonomiska ställning

Utöver vad som i 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen bestäms om sekretess för uppgifter om näringsidkare är också de hand-

lingar och uppgifter sekretessbelagda som hänför sig till verkställigheten av denna lag och som gäller lantbruksföretagares och stipendiaters ekonomiska ställning.

162 §

Den skadades eller förmånstagarens rätt att få uppgifter om sitt ersättningsärende

På begäran ska lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt till den skadade eller hans eller hennes förmånstagare lämna ut uppgifter om hans eller hennes ersättningsärende. Bestämmelser om rätten att i ett personregister kontrollera uppgifter om sig själv finns i personuppgiftslagen.

163 §

Rätten för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt att få uppgifter av den som beviljat ett stipendium

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har också rätt att trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter avgiftsfritt få av den som beviljat ett stipendium och som avses i 8 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare sådana uppgifter om det beviljade stipendiet samt om den ansökan som stipendiet baserar sig på som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som är under handläggning.

164 §

Rätten för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt att få uppgifter av producenter av företagshälsovårdstjänster

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har rätt att av de i 7 § i lagen om företagshälsovård avsedda producenterna av företagshälsovårdstjänster avgiftsfritt få sådana uppgifter om de lantbruksföretagare som omfattas av företagshälsovården som är nödvändiga för verkställigheten av den ned-

sättning av försäkringspremien som avses i 106 § 2 mom. i denna lag.

165 §

Rätten för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt att använda uppgifter som lämnats i andra ärenden

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har vid handläggningen av ett försäkrings- eller ersättningsärende enligt denna lag rätt att i enskilda fall använda uppgifter som den fått för skötseln av åligganden som föreskrivits för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, om det är uppenbart att dessa uppgifter påverkar avgörandet av ärendet och uppgifterna enligt lag ska beaktas vid beslutsfattandet och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt också annars särskilt har rätt till dessa uppgifter.

Den vars uppgifter det är fråga om ska på förhand underrättas om att uppgifterna eventuellt kommer att användas.

166 §

Rätten för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt att använda uppgifter i gårdsbesöksregistret

Uppgifter som erhållits enligt 144 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare kan med lantbruksföretagarens samtycke utnyttjas vid utredningen av ett ärende som gäller sådan yrkesinriktad rehabilitering av lantbruksföretagaren som avses i denna lag.

27 kap.

Särskilda bestämmelser

167 §

Avgiftsfrihet för uppgifter

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som de enligt denna lag har rätt att få. Om

uppgifterna begärs i en viss form och detta medför väsentliga merkostnader för den som lämnar ut uppgifterna ska merkostnaderna dock ersättas. Bestämmelser om ersättningar för uppgifter om hälsotillstånd finns i 168 §.

168 §

Ersättning som ska betalas för uppgifter om hälsotillstånd

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att avgiftsfritt få de uppgifter om den skadades hälsotillstånd som de enligt denna lag har rätt att få.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har rätt att få uppgifter om en persons hälsotillstånd i den form som lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har specificerat dem i begäran om utlämnande av uppgifter. Den som lämnar ut uppgifterna har då rätt att i fråga om de uppgifter som den lämnat ut med stöd av 157 § 1 mom. 3 punkten få en skälig ersättning av den som begärt uppgifterna för det arbete och de kostnader som utlämnandet förorsakat.

En yrkesutbildad person som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har rätt att få en skälig ersättning för yttranden som han eller hon lämnar på grundval av den skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs i 157 § 1 mom. 3 punkten. Yttrandet ska lämnas på en blankett enligt formulär som godkänts av Olycksfallsförsäkringscentralen. Om yttrandet har lämnats av en person inom den hälso- och sjukvård som anordnas av en kommun eller en samkommun betalas arvudet till kommunen eller samkommunen.

169 §

Justering av penningbelopp och ersättningar med arbetspensionsindex och lönekoeficient

De belopp som anges i 66 § och 104 § 4 mom. justeras varje kalenderår med den lönekoeficient som anges i 96 § i lagen om pension för arbetstagare. De belopp som

anges i 44 § 1 mom. 2 punkten, 51, 52, 86 och 93 § samt 109 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar justeras med iakttagande av 268 § 1 mom. i den lagen.

Olycksfallspension och rehabiliteringspenning som betalas från och med årsdagen för skadedagen, fortlöpande menersättning och familjepension justeras varje kalenderår med arbetspensionsindexet enligt 98 § i lagen om pension för arbetstagare. Ersättning som ges ut som engångsersättning indexjusteras enligt tidpunkten när ersättningen betalas.

170 §

Avrundning av belopp

De belopp som justeras enligt 169 § och som anges i 51, 52 och 93 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar samt i 104 § 4 mom. i denna lag avrundas till närmaste cent. De belopp som justeras enligt 169 § och anges i 44 § 1 mom. 2 punkten, 86 § samt 109 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar och i 66 § i denna lag avrundas till närmaste hela tio euro.

171 §

Regressrätt för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt för ersättningar och fullkostnadsavgift

På regressrätten för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt tillämpas det som föreskrivs i 270 § 1 och 3 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

På rätten för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt att få tillbaka fullkostnadsavgiften av en trafikförsäkringsanstalt tillämpas det som föreskrivs i 271 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

172 §

Förhör av vittnen

På rätten för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt att låta höra vittnen i

förvaltningsdomstolen tillämpas det som föreskrivs i 273 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

173 §

Jäv

Trots 28 § 1 mom. 4 och 5 punkten i förvaltningslagen (434/2003) kan en anställd hos och en styrelsemedlem vid Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt handlägga ärenden som hör till verkställigheten av denna lag, när ärendet gäller en lantbruksföretagare eller stipendiat som ordnat skydd enligt denna lag vid lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt.

174 §

Skyldighet att bevara handlingar

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ska bevara de handlingar som gäller försäkringsskydd och ersättningsärenden enligt denna lag på det sätt som föreskrivs i arkivlagen (831/1994). Om arkivverket inte har bestämt att handlingar ska förvaras varaktigt, ska lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt bevara handlingar och uppgifter enligt följande:

1) försäkringsansökan, anmälan om uppsägning av försäkring och andra med dem jämförbara handlingar och uppgifter om en försäkrings början, giltighet och upphörande, anmälan om skadefall, utlåtanden, intyg, ställningstaganden och undersökningsresultat av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården beträffande den skadades hälsotillstånd, behov av hjälp, arbets- och funktionsförmåga, rehabilitering och död, uppgifter om den skadades och hans eller hennes förmånstagares inkomster, lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalts beslut om ersättning samt andra jämförbara handlingar och uppgifter som gäller förhållandena under vilka skadefallet inträffat, om rätt till ersättning, ersättning och ersättningsens upphörande, i minst 100 år,

2) handlingar om sökande av ändring enligt denna lag i minst 50 år, om de inte enligt 1 punkten ska bevaras under en längre tid,

3) handlingar och uppgifter om ägandeförhållanden i försäkringstagarens företagsverksamhet, försäkringstagarens inkomster som inverkar på årsarbetsinkomsten vid försäkring enligt 116 § och andra grunder för att bestämma försäkringspremien, uttaget av försäkringspremier, förbud att betala ersättning och försäkringsanstaltens regressrätt, i minst 10 år,

4) övriga handlingar som gäller verkställigheten av denna lag i minst sex år.

Förvaringstiden för handlingar och uppgifter som gäller ersättning enligt denna lag börjar från och med att ersättningsärendet har väckts vid lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt. Förvaringstiden för handlingar och uppgifter som gäller försäkring enligt denna lag börjar från och med att handlingen eller uppgiften har inkommit till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt.

175 §

Överförings- och utmätningsförbud

Personlig ersättning som enligt denna lag beviljats en skadad eller hans eller hennes förmånstagare får inte överföras på någon annan.

Vårdbidrag, klädtillägg, menersättning, begravningshjälp eller kostnadsersättning som betalas enligt denna lag får inte mätas ut.

28 kap.

Ikraftträdande

176 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

177 §

Lag som upphävs

Genom denna lag upphävs lagen om

olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981).

178 §

Hänvisningar till tidigare lag

Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till den lag som upphävts genom denna lag ska denna lag tillämpas i dess ställe.

179 §

Basåret för penningbelopp

De penningbelopp som anges i 66 § och 104 § 4 mom. motsvarar indexnivån för 2014.

180 §

Övergångsbestämmelser

På skadefall som inträffat före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Med avvikelse från 1 mom.

1) kan olycksfallspensionen och menersättningen enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare inte efter att denna lag trädde i kraft bytas ut mot ett kapital som motsvarar deras kapitalvärde,

2) ska 29 § 3 mom. 3 punkten tillämpas på yrkessjukdomar som har debuterat före denna lags ikraftträdande när det ersättningsärende som gäller dem har inletts först efter lagens ikraftträdande,

3) tillämpas bestämmelserna i avdelning IV och VII också på skadefall som inträffat före denna lags ikraftträdande,

4) tillämpas bestämmelserna i 38 § också på skadefall som inträffat från och med den 1 januari 2005.

Det som i 12 § 2 mom. föreskrivs om ersättande av skadefall och försäkring tillämpas inte på en lantbruksföretagare som omfattades av arbetsskadeskyddet enligt lagen om

olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare enligt de bestämmelser som gällde innan lagen om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (977/1993) trädde i kraft, om exponeringen enligt 29 § i denna lag har ägt rum under en tid då lantbruksföretagaren omfattades av arbetsskadeskyddet enligt nämnda lag och yrkessjukdomen har debuterat först efter det att denna lag trädde i kraft.

De obligatoriska försäkringarna för arbetstiden enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare omvandlas till försäkringar enligt 5 § då denna lag träder i kraft. En frivillig försäkring för arbetstiden enligt 21 § 1 mom. i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare omvandlas till en försäkring enligt 116 § i denna lag och en fritidsförsäkring enligt 21 § 5 mom. i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare till en försäkring enligt 124 § i denna lag då denna lag träder i kraft.

Till de totalkostnader som avses i 146 § 1 mom. och till det ersättningsansvar som avses i 149 § räknas även de totalkostnader som avses i 13 § i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare samt ersättningsansvaret enligt 20 § i den lagen, då skadedagen för det skadefall som ska ersättas inföll innan denna lag trädde i kraft.

För finansiering av de totalkostnader som avses i denna lag ska, utöver det som i 148 § bestäms om finansieringen av totalkostnaderna, Folkpensionsanstalten och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt enligt 15 a § i den genom denna lag upphävda lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare 2016—2018 betala en avgift för komplettering av ersättningsansvaret för täckande av det ansvarsunderskott som i fråga om grundskyddsandelen uppstått före 2004. Närmare bestämmelser om förfarandet i anslutning till uttagandet av denna avgift utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. På ansökan av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt fastställer social- och hälsovårdsministeriet grunderna för uträknande av avgiften för komplettering av ersättningsansvaret så att avgiften fördelar sig på andelar som Folkpensionsanstalten och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt ska

svara för i proportion till de finansieringsandelar som anges i 148 § 2 mom.

Nådendal den 7 augusti 2015

Republikens President
SAULI NIINISTÖ

Familje- och omsorgsminister *Juha Rehula*